

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate: Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Nevarno zlo

Gospod urednik! Jaz sem izmed tistih, ki že mesece blodijo vseprek po Ljubljani, da bi našli streho svoji družini. Nesreča je hotela, da imam dva otroke. Da, nesreča je to hotela. Nekdaj smo dejali, da nam je Bog dal otroke, rekli smo tudi, da so otroci blagoslov božji in bodoče matere smo blagorivali, češ, da so v blagoslovljenem stanju. Gospod urednik! Vse to spada danes že v zgodovino, med staro šaro. Danes se z nasmeškom, ki ga zmore le izživeli mešan »dernier criss«, obregnemo v bodočo mater, ki je sicer v mestu čim dalje redkejša prikazen. Tako zahteva moda dvajsetega stoletja. Da, da, danes se z začudenjem ozremo za damo v družbi številnih otrok — to bi bila ena izmed tistih iz »starih časov« —, nikakor pa nas ne presenetijo, da gospa v družbi prtilikavega psička, ki ga na vsakem čestnem križišču nežno vzame v naročje, da bi se mu kaj hudega ne pripetilo.

Gospod urednik! Dejal sem, da imam dva otroke, ki ju z ženo nadvse ljubiva, čeprav sta nam pri mojih dohodkih v veliko gospodarsko breme. Moja žena pa jaz torej nisva moderna, rekli bi, nisva »sodobna«. Do tega spoznanja sem prišel sedaj, ko že več mesecev iščem svoji družini streho. Mojih otrok namreč nečeto nikjer! Stanovanja mi ne dajo, ker imam otroke! Že mesece lamam v jutranjih urah s čašnikom v rokah z enega konca na drugi, toda mladane povsod mi dajo isti odgovor: »Iščemo mirno stranko brez otrok!« Sedaj sem razumel. Tisti hišni posestniki, ki že nečeto inserirali »ne maramo otrok«, napišejo previdno: »Iščemo mirno stranko«. No, ko bi šlo za gospodarje, ki jim je dolga borba z življenjem tako zrahljala živce, da iz zdravstvenih razlogov ne morejo več prenašati vpitja otrok in nagajanja mladih paglavcev, bi jim človek ne zametil. Toda navadno so to hišni posestniki v cvetu življenja, ki poleg vsega stanujejo v prvem nadstropju, tako da jih proletarec v prtiličju ne more motiti; pogosto gospodarji sploh ne stanujejo v najemniških hišah. Vem za hišnega posestnika v ljubljanskem predmestju, ki že nekaj mesecev trdovratno oddaja stanovanje »stranki brez otrok«. Pri njem se je zgledalo že na stotine strank in ga prosilo, naj bi jih vzel pod streho, toda on vse stranke stalno zavrača, »ker noče otrok!« Otrok se bojijo hišni posestniki, čeprav jih ves dan ni doma! Njihovo zidovje spravlja jo v nevarnost; zadostuje, da odkrhne otrok košček ometa, pa je dana možnost za odповed. V ljubljanskem predmestju se je zgodilo, da je mlad hišni gospodar natresel po vrtu steklene drobce in nastavljal trnje, da bi mu otroci hišnega najemnika ne hodili na vrt! Vem še za hujši primer. Neka priletnjša hišna lastnica je zvišala revni stranki najemnino za 30 Din mesečno, ko je najemnina povila dete. Vsi protesti niso nič izdali, lastnica je vztrajala pri svojem sklepu, češ, da bo njena hiša zaradi otroka bolj trpela...

G. urednik! Nikakor ne maram dolžiti vseh hišnih lastnikov. So med njimi tudi pravi možje, katerih gre glas, da stranke ne zapustijo njihovih stanovanj, dokler ne umrjejo. Vsa čast jim! Opozoriti sem vas le hotel na ta pojav, ki zavzema v povojnem času, v času golega materializma, hlepenja po tvarnih dobrinah, po nagli obogatitvi, čedalje večji obseg. To je pravo socialno zlo, katerega kvarne posledice so neizbežne. Sociologi udiijo, da je tudi povojna stanovanjska kriza mnogo pripomogla k razširjanju bele kuge. In mari menite, da ostane to večno zavračanje: »Otrok ne maramo!« brez vpliva na mlada poročenca, ki stojita stalno pod dojmom maltuzanističnih nauk — mimogrede bodi povedano, da te nauke naše nekatoški časopisje pridno širi — in si nista morda še povsem izoblikovala trdnega svetovnega nazora ter se poleg tega borila z gospodarskimi težavami. Ali se takšni hišni posestniki zavedajo svoje odgovornosti pred Bogom in narodom? Mislim, da ne! Kajti ta bolezen, ki so nam jo prinesli povojni časi, je že tako razširjena, da je prišla že v kri in meso malemu rentirju in jo ta smatra kot eno izmed običajnih in dovoljenih metod modernega pridobivanja. To naziranje se je oprijelo celo dobrih katoličanov. Kako naj si sicer razlagam tale dogodek: Pogajal sem se z neko hišno gospodinjjo za stanovanje in že sva se domenila. Tedaj me je gospodinja presenetila z vprašanjem, ali imam otroke. »Da!« »Potem pa pogodba ne velja!« V hipu, ko sem odhajal, mi je obetal pogled na kipu Matere božje, pred katero je taista gospodinja vsak dan prižigala lučko. Kako me je to zabolelo kot katoličana!

Mi se torej ne zavedamo, da je greh zapirati vrata družinam z otroki. Pa to ni greh samo zoper Boga, temveč tudi zoper narod, zoper državo. Zgodovina narodov nas uči, da je strah pred otrokom znamenje, ki z gotovostjo napoveduje zaton vsakega naroda in razkroj njegove politične organizacije. Odgovorni državniki se tega dobro zavedajo in danes se proti beli kugi bore vse države. Med te spada tudi naša; saj je bilo rečeno, da se je vpeljal samski davek pred vsem s tem namenom.

*

Priobčujemo pismo brez vsakega pridržka. Zlo, na katero nas opozarja naš bravec, je samo del tako zvanega stanovanjskega vprašanja, ki še danes teži z vso silo na uradniške in delavske sloje. Vprašanje je dvojnega izvora, moralnega in čisto gospodarskega. Izvira namreč iz pomanjkanja socialnega čuta, ki je plod nekrščanskega kapitalističnega sistema, in pa iz stanovanjske krize, to je pomanjkanja stanovanj, ki ga je povzročila vojna. V prvem pogledu ne bo lahko rané zaceliti, ker se moralne rane le počasi celijo in ostanejo

Kaj je vzrok gospodarski krizi Nemčije?

Nemčija mora preorientirati svojo politiko

Pozornost vsega sveta je sedaj obrnjena na Nemčijo in vse pazno zasleduje vesti, ki prihajajo iz Nemčije. Politična in gospodarska kriza v Nemčiji postaja vedno ostrejša in neugodne posledice za vse evropsko gospodarstvo se že kažejo.

Ali so krive reparacije?

Nemška kriza nima samo izključno gospodarskega značaja, pač pa je vsekakor tudi v zvezi z reparacijami. Nemci sicer trdijo, da je sedanjim gospodarskim težkočam v Nemčiji kriva samo Francija. Toda nemška kriza je v veliki meri samo del svetovne krize, katero preživlja gospodarstvo cele vrste držav. Poglejmo samo južno Ameriko, kjer velike države ne zmagujejo več svojih obveznosti!

Da je Nemčija trpela več kakor druge države zaradi reparacij, se razume po sebi, in zato tudi je prišla Hooverjeva akcija, s katero se je Nemčija razbremenila za poldrugo milijardo mark reparacijskih dajatev za dobo enega leta. Hooverjeva akcija je bila tudi od Francije in zaveznice sprejeta, čeprav nekoliko kasneje kakor od Anglije in Italije, ki sta koj pristali na moratorij. Za Francijo, pa tudi za druge države pomeni moratorij breme. Posebno je bila prizadeta naša država, ki bi z moratorijem zgubila okoli 900 milijonov dinarjev, pa se je našel način in bo naša država dobila namesto tega znatnejše inozemske kredite.

Predvsem je kriva politika

Stanje nemškega gospodarstva na sebi pa ni bilo dosti slabše kot n. pr. v Angliji. Relativno enako visoko brezposelnost ima tudi Anglija. Da tudi finančni položaj Nemčije, zlasti sedaj po moratoriju, ne more biti neugoden, dokazuje velika vsota poldrugo milijarde mark, za katero breme je nemško gospodarstvo olajšano za eno leto. Končno omenjamo, da je Nemčija še pred nedavnim imela dovolj sredstev za kreditiranje izvoza v Rusijo. Da se pa je ravno sedaj položaj tako poostiril, je pripisovali deloma dejstvu, da dospe v plačilo nemška reparacijska anuiteta Franciji 15. julija. Čeprav je Francija principiarno pristala na Hooverjev predlog, vlada še vedno negotovost, ali se bo faktilno odpovedala temu znesku. To je docela odvisno od tega, kakšne garancije bo dala Nemčija, da ne bo več vodila antifrancoske revanšne politike. Francija je upravičena, da pričakuje popolne preorientacije nemške politike, ako ji velesile odpuščajo za celo leto reparacijske dajatve.

Inozemstvo odtegnilo kredite

Takega jamstva pa Nemčija noče dati. Njena politika je ostala na prejšnji črti. Nezaupanje v Nemčijo je ostalo in vse optimistične izjave sedanjega vodstva nemške republike niso pomagale, ker je istočasno ob njihovih miroljubnih govorih paradiral po Nemčiji na stotisoče oboroženih mož, klicajoč k revanši. Ob takih razmerah je razumljivo, da je zaupanje inozemstva majhno in da je začelo inozemstvo odtegovati predvsem kratkoročne kredite, katerih so se nemške banke posluževale v milijardnih zneskih. Zaradi tega so se izčrpale in stoje pred krahom; istotako državna banka, ki se je izčrpala pri kreditiranju privatnim.

Rešitev: preorientacija!

Vsekakor pa je preteča nemška finančna katastrofa zopet nov razlog, ki govori za evropsko enotnost. Priti je moral ameriški predsednik s svojim predlogom, da je opomnil Evropo na njeno gospodarsko skupnost. Težkoče nemškega gospodarstva in katastrofalen padeč marke bodo imele naravno vpliv tudi na druge države, posebno na one, ki so v tesnejših zvezah z Nemčijo. Seveda bo Nemčija dobila pomoč, preden bi prišlo do katastrofe, kajti tudi Francija je interesirana na tem, da ohrani svojega dolžnika plačila zmožnega, ne glede na politične posledice nemškega gospodarskega poloma za vso Evropo.

Že ko je Francija pristala na Hooverjev predlog, je bilo gotovo, da do katastrofe ne bo prišlo. Razumljivo pa je, da zahteva, naj Nemčija porabi denar v produktivne svrhe, ne pa za nova dejanja, ki bi zopet bila v stanju zbuditi nezaupanje svetovnega javnega mnenja. Danes sta pred-

pozivi na socialna čuvstva kaj radi brez učinka. Gledano z drugega vidika, pa je vprašanje bolj enostavno. Pojav, na katerega nas opozarja naš bravec, bo zginit, kakor hitro se reši stanovanjska kriza, to se pravi, ko bo v mestu dovolj stanovanj na razpolago. Tedaj se bo cena stanovanjem znižala in odpadle bodo tudi druge zahteve hišnih lastnikov, ki bi jih lahko nazvali samo nepotrebne šikane, ako bi ne imele tako kvadratnih socialnih posledic, ki jih omenja pismo. Ta čas pa še ni tako blizu, kakor kažejo izredno visoke najemnine, čeprav pretirane. Do tedaj pa je dolžnost poklicanih činiteljev, da pobijajo izrodke tega nemormalnega stanja — in enega omenja naše pismo — in tako ščitijo temelj države, to je našo družino.

vsem dve stvari, ki zbujata nezaupanje vsega sveta v Nemčijo: silno nemško oboroževanje, ki kljub vsem pomirljivim izjavam vodilnih državnikov obstoja, drugič pa nemška gospodarska in politična ekspanzija, ki se je zlasti manifestirala ob

priliki objave nemško-avstrijske carinske zveze, pa neprestane grožnje, naperjene na haslov Poljske.

Rešitev Nemčije je zato odvisna od Nemčije same.

Dobri nasveti Nemčiji

Anglija posreduje

London, 14. julija. AA. »Manchester Guardian« zanikuje vest, da se je angleška vlada pridružila francoski vladi v vprašanju političnih pogojev za finančno pomoč Nemčiji. Lisi pravi, da je angleška vlada sprejela Hooverov načrt brezpogojno in takoj in da je edina izjava, da želi, naj stopi predlagani moratorij takoj v veljavo. Obvestila je banko za mednarodna izplačila, da se odreka za ta mesec reparacijam.

Res pa je, da bi angleška vlada pozdravila ustavitev gradnje nemške križarke. Nemčija bi tako pokazala, da je za strogo varčevanje, za razorožitev in za spravo s Francijo. Zunanji minister Henderson bo to stališče angleške vlade pojasnil nemški vladi, ko pride v petek v Berlin.

Valute so bile na borzi mirne brez pomembnih izprememb. Nemška marka je trdna pri 21.50

mark za funt. V efektih ni bilo prometa, ker so vsi pričakovali nadaljnih vestí iz Pariza, Berlina in Basla.

London, 14. julija. tg. Zunanji minister Henderson je danes ponoči odpotoval v Pariz. Pred odhodom je izjavil: »Odpotujem v Pariz pod ne-navadnimi okoliščinami. Popolnoma sem si svest, da je morala večerajšnja odločitev (mednarodne reparacijske banke razjasniti sedanji gospodarski položaj. Na vsak način upam, da se je to tudi zgodilo. Glavni namen mojega potovanja v Berlin je ugotoviti prijateljstvo ne samo med Nemčijo in Anglijo, ampak tudi med ostalimi evropskimi državami, in posebno med Francijo in Nemčijo. Odpotujem v Pariz tudi zato, da se sestane s francoskim zunanjim ministrom Briardom.«

Koliko denarja je bilo dvignjenega?

Berlin, 14. julija. AA. Glavni ravnatelj Danat-Banke dr. Jakob Goldschmidt je izjavil novinarjem, da so znašali 30. maja skupni krediti banke 2.7 milijard mark. V zadnjem času so kreditorji vzeli iz zavoda 650 milijonov. Po 1. maju so morali nemški denarni zavodi vrniti okrog 2 milijardi mark. Od tega je plačala Danat-Banka sama eno tretjino. Naval kreditorjev na banko pa pripisuje dr. Goldschmidt predvsem vestem, ki so začele krožiti v inozemstvu o slabem položaju banke. Največ škode je zadala banki vest o polomu severnonemškega koncerna volne, pri katerem je Danat-banka izgubila velike svote. V soboto so delnice zavoda notirale še 1.25 na borzi.

Grčija proti moratoriju

Atene, 14. julija. ž. Uradno se javlja, da je grška vlada sklenila odbiti Hooverjev moratorij. Tozadevna nota bo oddana mednarodni reparacijski banki. Grška nima nič proti temu, da se dovoli Nemčiji moratorij, nasprotuje pa moratoriju za vzhodne reparacije.

Nacionalisti, spametuajte se!

Berlin, 14. julija. AA. Izvršni odbor socialistične stranke je objavil proglas, kjer zahteva, naj vlada strogo nadzoruje velike banke in težko industrijo. Proglas protestira dalje proti državi pomoči bankam in zahteva, naj Nemčija spremeni

Energični ukrepi nemške vlade

Nemčija je krizo že prebredla?

Berlin, 14. julija. AA. Ravnatelj nemške državne banke Luther se je vrnil ob 4 popoldne iz Basla. Takoj nato se je sestel ministrski svet, katerega so se udeležili načelniki nemške državne banke in drugih vodilnih nemških bank. Ministrski svet je razpravljal o odredbah v zaščito industrije in bank, da se prepreči popolu polom nemškega gospodarskega ustroja. Vlada bo najbrže poskrbela, da bodo na razpolago potrebne vsote za izplačilo tedenskih plač in mezd, ki zapadejo v petek in za ureditev denarnih transakcij z inozemstvom, ki so postale z zaprtjem bank nekoliko komplicirane. Dalje bo skušala vlada preprečiti beg nemškega kapitala v inozemstvo, kar bi lahko povzročilo ponovno inflacijo. Vendar menijo, da vlada ne bo proglasila moratorija za vse dolgove in plačila v mejah nemške države. Pravijo, da bo ministristvo storilo vse, da reši položaj brez inozemske pomoči. Po vesteh, ki jih je prinesel Luther iz Basla, Nemčija ne bo dobila takoj pomoči od inozemskih bank, tako ta bo imela nemška država dovolj časa, da si sama pomaga iz sedanje težke krize.

Predsednik Hindenburg se vrne v Berlin jutri zjutraj. Uradni komunikacije pravi, da povratek predsednika ne pomenja, da se je položaj poslabšal, ker je bilo že prej sklenjeno, da bo Hindenburg končal svoj dopust pred posetom angleških ministrov.

Banka za mednarodna izplačila ima trenutno na razpolago fond 350 milijonov dolarjev, ki bi ga lahko večinoma dala nemški državni banki, da popravi nemški kredit. Vendar to se ne bo tako hitro zgodilo, ker se vrše

še tozadevna pogajanja med raznimi evropskimi prestolnicami. Poročajo pa, da bodo angleške in ameriške banke pomagale nemški državni banki, če bi se mednarodna akcija zaradi političnih sporov ponesrečila. Zanimivo je, da stoji svet banke za mednarodna izplačila na stališču, da je Nemčija že prebredila najhujše in da bo zaenkrat dovolj, če bo nemška država varovala tečaj nemške marke in ojačila nemške finance. Finančni krogi pravijo, da je gospodarski položaj Nemčije trden, ker je nemška država prenesla beg inozemskega kapitala, ki ga cenijo na 400 milijonov mark.

Lice Nemčije izpremenjeno

Berlin, 14. julija. tg. Ponoči izdan odlok, da bodo banke danes in jutri zaprte, je nenadoma spremenil vse lice denarnega prometa v Nemčiji. Vse banke in hranilnice ter kreditni zavodi z izjemo državne banke so zaprti. Za vplačila je odprta pot edinele preko državne banke. Ravno tako bodo odprti poštni lokali, toda samo za vplačila in za nakazila. Vendar je ta denarni promet zelo malenkosten.

Oskrba Berlina in ostalih velikih mest z živilom bo redna, kajti promet med posameznimi tržnicami živčne branje se je tudi v normalnih časih vršil večinoma na poti direktne izmenjave. Nerednosti vladajo samo na berlinskem živilskem trgu, ker so živilski agenti dobili od svojih gospodarjev nalog, da prodajajo le na gotovino. Radi tega je bil živilski trg odgođen do 12 in v tem času so se trgovci spravili v stik z ministrstvom za trgovino, da dosežejo tudi pri tem izjemni odlok za živilski sejem.

Jugoslavija in Francija vsega krivi

— tudi papeževe okrožnice

Rim, 14. julija. Na izbruhe fašističnega tiska proti »Slovencu« radi njegovega jasnega in odločnega stališča napram papeževi okrožnici, je uredništvo pravilno pripomnilo, da bi bila vsaka resna polemika s fašističnimi listi zaman, ker so vsa njihova izvajanja prikrojena »za domačo uporabo«, to je namenjena nepoučenemu italijanskemu bralcu, in da slone na podatkih, ki jih italijanska javnost, katere razpolaga samo s fašističnimi listi, ne more kontrolirati. To misel izraža tudi »Osservatore Romano«, ki pravi v svoji dnevni rubriki »Ob robu polemik«, da se fašistični tisk lahko poslužuje takšnih polemičnih trikov, ker ni radi pomarjanja svobode tiska v fašistični Italiji nevarnosti, da bi ga moglo neodvisno časopisje z neovrgljivimi dokazi postaviti pred italijansko javnostjo na laž.

Le računajoč, da ima v takšnih političnih razmerah dobro zavarovan hrbet pred italijansko javnostjo, je mogel »Giornale d'Italia« v svojih nepreglednih stolpcih nagraditi toliko »dokazilne« snovi na račun jugoslovanskih škofov, jugoslovanske duhovščine, jugoslovanskih organizacij in belgajske vlade kakor danes. Svojem nevednim bralcem bi rad dokazal, da ima glasovita okrožnica Pija XI. politično ozadije, za katerim se skriva tuje.

»Giornale d'Italia« pripoveduje, da pade okrožnica jugoslovanskih škofov v dobo, »ko je jugoslovanski iredentizem, ki ga vodijo razne organizacije, kakor Narodna Obrana, Jugoslovanska Matica, Jadranska straža in teroristična društva Istra, Orient in Stoka, podvojil svojo akcijo.« Okrožnica je bila sestavljena za časa bivanja jugoslovanskega kralja v Zagrebu. Za gospoda V. Gayda, ravnatelja tega rimskega lista, je po vsem tem jasno, da je okrožnico narekovala belgajska vlada! List seveda previdno zamlčuje, da se je v istem času vršila v Zagrebu konferenca jugoslov. škofov in da je bila okrožnica izdana v imenu vsega jugoslovanskega episkopata.

List pripoveduje, kako so se vršile na praznik sv. Jožefa mesto molitev politične manifestacije za Slovence v Italiji. Te iredentistične manifestacije v Zagrebu je organiziralo glasovito iredentistično društvo »Istra«. Msgr. Segvič je v svoji pridigi dejal: »Fašistična Italija je prepolna s poganstvom, kakršno ni vladalo za časa Nerona in Diokleciana. Fašizem je brutalen in nasilen proti vsem, ki se mu ne vda.« V Ljubljani je opravil slovesno službo božjo škof Rožman in pred oltarjem so visle zastave Trsta, Gorice in Reke, ovite s črnim trakom. (Iz tega poročila se vidi, kako dobro je informiran »Giornale d'Italia«, ko vendar vsa Ljubljana lahko prča, da daritve slučajno ni opravil ljubljanski škof, temveč njegov namestnik in da v stolnici nikakor niso visle zastave omenjenih primorskih mest. Prip. ured.)

Posebno poglavje posveča list »Jugoslovanski Matici«, ki je sicer bila razpuščena, a danes po svojih 200 podružnicah bolj deluje kakor poprej in jo vodi slovenska izseljenčeva advokat dr. Ivan Cok in znani glavni slovenski teroristov advokat(?) Rejec. Matica je v zvezi s Slovenci v Italiji in junija 1930 se je osnoval v Ljubljani pod njenim okriljem tajni krožek »Zveza«. Jugoslovanski

Matka, kakor tudi društvo Istra, je popolnoma pod vplivom frimasonstva(!), ker so njihovi voditelji Cok, Rejec in drugi emisariji frimasonske lože »Pravednost« v Zagrebu; tej zopet diktirajo belgajski in francoski frimasoni. Tako smo torej zopet v Parizu, kamor nas vselej privede fašistični tisk v svojih polemikah. »Giornale d'Italia« pripoveduje, da je bila loža »Pravednost« ustanovljena leta 1920 in da je 1929 stela 25 bratov, med katerimi 29 učiteljev. V gosteh je bil pri njej tudi brat Oswald Wihr, ko se je mudil na Balkanu.

List trdi, da so imele manifestacije na jožefovo po Dalmaciji povsem političen značaj. Obdolžuje dalmatinske duhovnike, zlasti župnika Franca Ivančevića v Splitu, da so imeli tistega dne v cerkvah čisto iredentistične pridige za osvoboditev bratov izpod fašističnega jarma. Po dolgovoznih izjavanjih, ki obsegajo skoro eno stran v listu, meni »Giornale d'Italia«, da je dokazal tako jasno kot beli dan, da je Bauerjeva okrožnica, sinteza jugoslovanske katoliške akcije, bila izdana zato, da ustvari v inozemstvu vzajemnost med katoliškim tiskom in srbskim protitalijanskim rovarjenjem, ki ga vodita iz Beograda prostoizidarstvo in prekuc-

stvo! List pravi, da se italijanski katoličani čudijo, kako da sv. oče dopusti takšno ponižanje katolištva, ker ni obsodil nastopa jugoslovanskih škofov. Ta rana torej lašiste še vedno hudo boli.

Zasluzen odgovor

»Giornale d'Italia« je v eni izmed zadnjih števil zahteval od vatikanskega glasila, da zanika pretvezno trditev »Slovenca«, da je papeževa okrožnica v zvezi s šuntanjem od onkraj meje, ki je prišlo do izraza v neki spomenici jugoslovanske duhovščine, katero je narekovalo politično sovražstvo proti Italiji. »Osservatore Romano« odgovarja, da je obžalovanja vredno, če kdo zahteva od njega, da naj dementira take čenče, in to celo takrat, ko insinuirajo papežu, da rabi nasvetov od zunaj v zadevah svoje lastne najvišje pastirske oblasti. (Omenjena trditev »Slovenca« je zrastle seveda le na fašističnem zelniku — naša duhovščina pač ni tako naivna, da bi si domisljala to, kar predpostavlja fantazije polni gospod Gayda. Opmo- ba uredn.)

Nemčija si bo pomagala sama

Delno pomirjenje — Inflacija? — Moratorij (Najnovejša vesti)

Berlin, 14. jul. tg. Bančni prazniki so v dvojnem oziru imeli vpliv. Razburjenje publike, ki je do- bilo izraz v zaprtju bančnih lokalov in hranilnic, se je spremenilo v mirno premišljevanje o položaju. Razen tega pa zaznamuje državna banka prvi po več tednih dotok deviz, ki si ga razlagajo s tem, da so morale banke zaradi pihih denarnih sredstev predati devize državi. Razen tega se se nemške kapitalije v velikih vsotah stekale zopet v Nemčijo, ker so imejitelji nemških dobro- imetij pri svetovskih bankah prodali svoje papirje zaradi pomanjkanja denarja za časa praznikov.

Kljub temu z vzemirjenjem enako prihoda- njega plačilnega termina, torej na petek in soboto. Ker je run na banke in hranilnice zahteval od teh velike žrtve, so banke prišle v težko in bado težko zadovoljile zahtevam podjetnikov za denar, ki ga rabijo za plače. Državna banka in nemška vlada bosta zaradi tega prisiljeni, podzvati izredne ukrepe, da se odpomore temu pomanjkanju go- tovine. Vendar v tem oziru odločitev še ni padla. Misi se pri tem na dve možnosti, in sicer naj bi se v omejenem obsegu tiskale nemške novčanice, ali pa naj bi se Nemčija vrnila k rentni marki ter spravila tako v tok one od teh novčanic, ki so še v arhivu.

Bojazni, da bi lahko prišlo do nove inflacije, odgovarja sledeče: Ker bodo restrikcije državne banke istočasno poostrene, bodo podjetniki prisiljeni, kriti svoje kreditne zahteve, tako da bo na ta način marka stekla zopet nazaj in bo na ta način prišla državna banka zopet v položaj, vzetu na novo iz prometa izdane novčanice. Razen tega bodo mo-

rali podjetniki forsirati prodajo blaga, torej bodo eene po možnosti nizke. Na ta način bo odpadlo razvrednotenje denarja, ki je odločilen znak in- flacije.

Kot druga točka ukrepov vlade pride danes v poštev vprašanje notranjega moratorija ter se v tem oziru računa z možnostjo, da bo že jutri izdana izredna odredba. Poudarja se pa, da to ne bi po- menilo 100% ustavitve plačil. Težkoče, ki nastanejo pri tem, imajo svoj izvor v inozemstvu. Razen tega je državna vlada opustila vsako upanje, da dobi v bližnjem času inozemski kredit, in hoče zato iskati pot za rešitev Nemčije iz lastnih sred- stev iz sedanjega težkega finančnega in gospodar- skega položaja. Načrt, da bosta dr. Brüning in Cur- tius v kratkem odpotovala v Pariz, so tudi že opu- stili. Nemška ministra bosta obiskala Pariz šele koncem julija ali začetkom avgusta.

Vožen sestanek v Parizu

Pariz, 14. jul. Ker se pričakuje sedaj prihod angleškega zunanjega ministra Hendersona, v četrtek pa prihod ameriškega državnega tajnika Simsona iz Rima, bo sedaj v Parizu zopet prišlo do važnih političnih razgovorov. To bo prvi sestanek zunanjih ministrov treh najvažnejših svetov- nih držav po daljšem času.

Pariz, 14. jul. tg. Angleški zunanji minister Henderson je danes zvečer ob 17.40 prispel v Pa- riz. Na kolodvoru ga je pričakoval angleški po- slanik v Parizu, lord Tyrrell. Takoj po prihodu se je podal Henderson v angleško poslaništvo.

K izvedbi agrarne reforme

Razdelitev veleposestniških gozdov in pašnikov

Jugoslovanska Kmetijska zveza v Ljubljani opozarja svoje člane na zakon o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih, katerega vse- bina je bila pojasnjena v »Domoljubu« od 8. ju- lijia tek. leta in v »Slovencu« od 5. julija tek. leta. Posebej se opozarja na določbo zakona, da se veleposestnikom, ki imajo gozdove, ki presega- jujo 1000 ha, odvzamejo za agrarne interese vse gozdne površine nad 1000 ha. Isto tako se odvzamejo lahko tudi pašniki.

Pravico zaprositi za dodelitev gozda ali paš- nika imajo:

1. Občine in gospodarski odbori za posa- mezne dele občin.
2. Upravičenci skupnega posestva po obči- nah, oziroma vaseh.
3. Vse zadrage, zlasti kmetijske, živinorej- ske in pašniške zadrage.

Posamezniki nimajo pravice zaprositi za dodelitev gozdov in pašnikov.

Navedeni agrarni interesi morajo vložiti kolektivno prošnjo (5 Din in 20 Din) na kmetijsko ministrstvo in sicer po tem banske uprave do 26. julija. Po tem terminu vložene prošnje se ne bodo vpoštevale.

Zakon o likvidaciji agrarne reforme na ve- leposestvih ne predpisuje, kako morajo biti prošnje za dodelitev gozdov in pašnikov uteme- ljene; istotako zakon ne določa, kakšno odškod- nino za gozdove bodo interesi morali plačati veleposestnikom; tudi načina, kako se bo od- škodnina plačevala, zakon še ne določa, ampak bo minister za kmetijstvo sporazumno z mini- strom za gozdove in rude in ministrskim pred- sednikom določil odškodnino in način plače- vanja odškodnine za gozdove in pašnike. V ko- likor se pa da iz odškodnine, ki je že dolo- čena za drugo zemljo (travnike, njive itd.), ki se bo odvzela veleposestnikom, sklepati, tudi od- škodnina za gozdove verjetno ne bo previsoka.

Pudarjamo, da se gre v terminu do 26. ju- lijia samo za dodelitev gozdov in pašnikov. Občine naj takoj o tem sklepajo v obči- skih sejah, istotako naj gospodarski odbori v svojih sejah sklenejo prijaviti se za dodelitev gozdov in pašnikov.

Vloga, katero naj občine, gospodarski ob- kori, zadrage itd. pošljejo pripravljeno na kme- tijsko ministrstvo v Beogradu potom kraljevske banke uprave dravske banovine v Ljubljani, naj bi se glasila:

Kmetijsko ministrstvo v Beogradu.
Podpisani občinski urali občine
(gospodarski odbor za vas v obči- ni) prosijo na podlagi sklepa občinske- ga odbora z dne (gospodarskega odbora

Kmetijski dolgovi naj se črtajo

Bukarešta, 14. julija. Z. »Cuventul« piše, da je nacionalna kmečka stranka izpolnila svoj pro- gram. Odločila je razširiti decentralizacijo in avto- nomijo, razen tega pa bo zahtevala popolno likvi- dacijo poljedelskih dolgov. Nacionalna kmečka stranka smatra, da Hooverjev predlog ne more ostati brez vpliva in posledice tudi na notranje živ- ljenje posameznih držav. Zato je vzela na svoj pro- gram likvidacijo poljedelskih strojev. Nacionalna kmečka stranka zahteva ali večletni moratorij, ali pa popolno ukinjenje poljedelskih dolgov. Kmet je radi velikih dolgov, ki jih je dobil proti visokim obrestim, prišel v velike težkoče in to obeti celo poljedelstvo Romunije. Zato je v interesu vsega gospodarskega življenja, da se vprašanje poljedel- skih dolgov nemudoma reši.

Izpremembra v romunskem kabinetu

Bukarešta, 14. jul. tg. Danes popoldne je bila rešena kriza vodstva romunske narodne banke. Za guvernerja je bil imenovan Mihail Manoilescu, ki je istočasno izstopil iz kabineta. Na njegovo mesto pride kot trgovinski minister rektor bukareske tehniške visoke šole Vasilescu-Carpen. Za ministra brez portfelja za Sedmograško je bil imenovan po- litik Popp namesto odstopivšega Hadiegannu.

Narodna banka

Belgrad, 14. julija. Z. Nj. Vel. kralj je na predlog zastopnika finančnega ministra imenoval za prvega viceguvernerja Narodne banke gosp. dr. Meljka Čingrić, odvjetnika iz Dubrov- nika, za drugega viceguvernerja pa dr. Milo- rada Gjorgjevića, pomočnika ravnatelja finančnega ministrstva v Beogradu.

Šahovski turnir.

Dr. Grivec o cirilmetodijski ideji

Bratislava, 14. julija. Današnji »Slovake«, gla- silo Hlinkove stranke, priobčuje članek vseučilišč- nega profesorja dr. Fr. Grivca o vplivu ciril- metodijske ideje na vzajemnost med slovanskimi narodi. To idejo je postavil tudi Andrej Hlinka za temelj svoje stranke. Ko so Slovenci stopili na slo- vanska tla, da se udeležijo III. kongresa slovanske akademске mladine v Bratislavi, so čutili, da so prišli k svojim milim slovanskim bratom.

Doret in Brix ponesrečila

Moskva, 14. jul. AA. Francoska letalec Doret in Le Brix, ki sta hotela v štirih etapah napraviti polet okoli sveta, sta v bližini Nižnjega Udinska v Sibiriji, 500 km od Irkutska, padla na zemljo. En letalec je ranjen, drugi letalec pa se je rešil s padobranom. Aparat je uničen.

Zločinški požig

Bukarešta, 14. julija. Z. Preteklo nedeljo je v Konstanci zgorela električna centrala. Celo mesto je ostalo v temi. Požar je podkajen in so pri tem sedelevali tudi upravitelji podjetja. Aretirani so člani ravnateljstva: Stark, Davidescu in Lupu.

I. seja španske konstituante

Madrid, 14. julija. AA. Danes se je sestala točno po treh mesecih proglasitve španske repu- blike k prvi seji narodna ustavodajna skupščina. Za predsednika so izvolili znanega učenjaka, sociali- sta prof. Besterio. Ustavodajna skupščina se je konstituirala na tajni seji že v ponedeljek po- noči. Odobrila je predlog, naj dnevne seje ne tra- jajo več kot pet ur. Poslanci bodo prejeli mese- čno tisoč peset. Govorili bodo lahko samo po 30 minut.

Madrid, 14. jul. tg. Malo pred 7 se je podal Zamora z 11 ministri v spremstvu vojaške čete v parlament. Vojaštvo mu je delalo špalir. Tisočgla- vna množica ljudi je pozdravljala vlado. Tribune v pa- lamentu so bile prenapolnjene. Točno ob 7 je sta- rostni predsednik otvoril sejo. Med poslanci so bili navzoči Zamora, Unamuno, letalec Franco, ki je prišel ob berglah, in drugi znani politiki. Nato je imel Zamora govor, v katerem je pozdravil prvi republikanski parlament ter izjavil, da je sedaj španska republika utrjeana. To je velika zaslu- ga sedanje vlade. Njegovemu govoru je sledil velik aplavz. Nato so se podali ministri na stopnišče pred parlament, nakar je pred njimi defilirala celokupna madridska posadka.

Sahovska olimpijada

Praga, 14. julija. AA. Viseče partije prvega in tretjega kola so se danes odigrale in nato se je zjutraj nadaljevalo četrto kolo, popoldne pa se je začelo peto kolo šahovske olimpijade.

Praga, 14. jul. tg. Današnje 5. kolo šahov- skega turnirja je končalo sledeče: Avstrija : Litva 2:1 (1), Švedska : Jugoslavija 2:2, Amerika : Švica 1:1, Poljska : Nemčija 1½:½ (2), Danska : Ho- landska 1:1 (2), Litva : Italija 2½:1½, Anglija : Madjarska 2½:1½, Češkoslovaška : Norveška 3½:½, Romunija : Francija 2:0 (2).

Stanje po 5. kolu: Anglija 12½ (2), Latvija 11 (3), Amerika, Poljska 10½ (5), Jugoslavija 10 (3), Madjarska 9½ (2), Avstrija 9 (2).

Poleti

ALGA

za masažo

Po vsaki kopelji bodisi hladni ali topli namočite mali robec ali bri- sačo z

„ALGO“ in nalahko nadrgnite telo

Občutili boste prijetno in trajno svežost

ALGA dobiva se povsod 1 steklenica 16 Din

mann meri 1892 ha. — Veleposestvo Hugo Win- dischgrätz meri 1537 ha.

V okraju Ljubljana:

Veleposestvo Auersperga Herwarda dediči skupno 2.542 ha, ima v okraju Ljubljana 943 ha. — Koster Oskar skupno 1.060 ha, ima v okraju Ljubljana 50 ha.

V okraju Krško:

Andrej Jakil ima v celoti 2.297 ha, v okraju Krško 2.257 ha. — Attems Ferdinand v celoti 1.436 ha, v okraju Krško 144 ha.

V okraju Radovljica:

Kranjska industrijska Jesenice-Fužine ima 1.218 ha.

Mariborska oblast:

V bivši mariborski oblasti, oziroma v mari- borskem inspektoratu dravske banovine pridejo v poštev sledeča gozdna veleposestva:

Grof Attems, Slov. Bistrica, Brežice, Pod- četick. — Herberstein Josip, Ptuj. Posestvo me- ri 1.107 ha. — Falter Hiako in Irena, Jurkloster. Gozdno posestvo meri 1.455 ha. — Hosek Rudolf, Planina. Posestvo meri 1.580 ha. — Lenarčič Mi- lan, Ribnica na Pohorju. Posestvo meri 1.158 ha. — Riber Artur, Misljinje. Posestvo meri 2.677 hektarov. — Windischgrätz Alfonz, Rogatec. Posestvo meri 2.519 ha. — Zabco Ali, Fala. Posestvo meri 4.195 ha. — Szapary Ladislav, Murska Sobota. Posestvo meri 1.127 ha. — Ester- hazy Nikolaj, Dolnja Lendava. Posestvo meri 3.756 ha. V poštev pride 2.756 ha, ako se v in- teresu prebivalstva ne potrdi kupoprodajna po- godba med Esterhazyjem in inovinski občno Krizevci. — Zichy Mar., Beltinci. Posestvo meri 1.241 ha. — Thurn-Valvassina, Ravne, Guštanj, Slovenjgradec in Vitanje. — Thurn-Douglas, Ravne, Guštanj. — Windischgrätz Hugo, Konji- ce, Oplotnica in Bizeljsko. — Anton Kobi, Breg- Kozje.

Interesi za dodelitev gozdov in pašnikov niso samo dotične občine, gospodarski odbori ali zadrage, kjer leži veleposestvo ali del velepose- sta, ampak tudi okoliške občine, ki mo- rejo iz posestev imeti gospodarsko korist.

Veleposestva, ki leže v raznih okrajih, so smatrati kot eno.

Opozarjamo končno še posebej, da imajo kot skupine kmetov po § 24 zakona o agrarni reformi pravico do pašnikov in gozdov tudi vsi gospodarski odbori (soseske, srečje). Naj se to- rej poslužijo pravice, ki jo jim daje zakon o agrarni reformi.

z dne), da se občina-vas v smislu za- kona o likvidaciji agrarne reforme na velikih posestvih vpiše kot agrarni interesi za go- zlove (pašnike) veleposestva

V občini je gospodarstev, skupno šte- vilo prebivalstva pa znaša Gozd nujno po- trebujejo za preskrbo s kurivom in stavbenim lesom za domačo industrijo, za pašo in ostale gospodarske potrebe. (Nepotrebno črtati!) Upr- stitev med agrarne interese je torej potreb- na in utemeljena.

Podrobno utemeljitev podamo, ko izide po zakonu predvideni pravilnik, ki bo predpisal pogoje in postopek.

Datum. Podpis. Zadrage naj namesto navedb o številu pre- bivalstva in gospodarstev navedejo svoj delo- krog.

V dravski banovini pridejo v poštev sledeča veleposestva, kolikor se je do sedaj moglo ugo- toviti:

V okraju Kočevje:

Veleposestvo Auerspergovih dediči, ki ima skupno 22.576 ha gozdov: in sicer v okraju Ko- čevje 12.779 ha in v okraju Novo mesto 9.414 ha. — Veleposestvo inž. Radež Anton z 1.567 ha gozdov. — Trboveljska premogovna družba v Ljubljani skupno 1.699 ha, ima v okraju Ko- čevje 1.394 ha gozda. — Koster Oskar skupno 1.060 ha, ima v Kočevju 974 ha.

V okraju Novo mesto:

Auerspergovih dediči skupno 22.576 ha, ima v okraju Novo mesto 9.414 ha. — Unas, zdru- žene hrvatske banke, Zagreb, ima v okraju Novo mesto 1.165 ha.

V okraju Litija:

Veleposestvo Auerspergovih dediči skupno 22.576 ha ima v litijem okraju 106 ha gozdov. — Veleposestvo Windischgrätz Hugo v litijem okraju meri 1959 ha. — Trboveljska premogovna družba skupno 1099 ha, ima v litijem okra- ju 412 ha.

V okraju Kranj:

Dr. Karl Born 3820 ha. — Jezersko d. d. 2.099 ha. — Dolenc Franc, 1.506 ha. — Heintzher Franc, 1.115 ha.

V okraju Kamnik:

Kamniška meščanska korporacija, 3.018 ha.

V okraju Logatec:

Veleposestvo Auersperga Herwarda dediči skupno 2.542 ha, ima v okraju Logatec 510 ha. — Veleposestvo Schönburg-Waldenburg Her-

Francoski narodni praznik

Svečana proslava v Ljubljani — Odlikovanje naših gasilcev

Ljubljana, 14. julija.

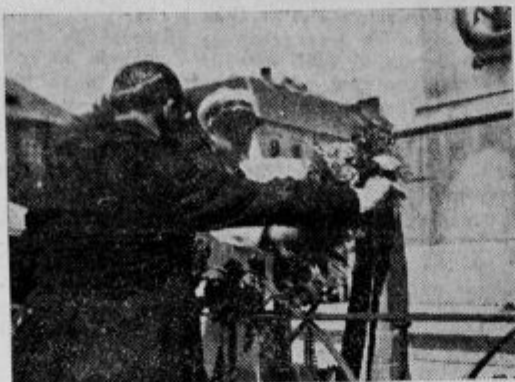
Ze 142. proslavlja na današnji dan ves francoski narod največji in najvažnejši narodni praznik. Na ta dan obhaja namreč obletnico zavzetja znane ječe Bastilje v Parizu. S tem dnem je stopil ves francoski narod v novo razvojno dobo, osvobodil narod fevdalizma in pometal med staro šaro vse prednosti plemstva. Ideja demokracije, ki se je rodila s francosko revolucijo, je pripomogla do zmage človeškim pravicam, pravicam malega človeka. Kljub temu, da se je rodila revolucija na francoskih tleh, je postala svetovna in vsilila svoj pečat vsemu človeštvu pod geslom enakosti, svobode in bratstva. Blagodejne vplive te s tako silnimi žrtvami zmagujoče revolucije, je občutila kaj kmalu tudi naša ožja domovina v zarji svobodnih dni, ki jih je prinesel vstajajoči Iliriji — Napoleon. V tistih dnevih je storil naš narod pod vodstvom francoskega genija silen korak naprej. Le škoda, da nam je usoda takrat tako hitro zakrila zlato solnce francoske svobode. Stiki med našim in francoskim narodom pa so ostali kljub temu. Naša literatura, ki je tedaj prvič zaživela, je črpala in se učila od francoske še naprej. Krono vsemu sožitju pa je dal francoski narod v viteški borbi med svetovno vojno, ko se je s silnimi žrtvami boril za svobodo in enakopravnost malih narodov. Naša domovina je zopet svobodno zadihala in rešena germanskega jarma je vstala po 110 letih vnovič iz groba oživljena Ilirija pod okriljem naše Jugoslavije. V minule desetletju naše narodne svobode smo napredovali največ v prijateljsstvu s francoskim narodom, ki nam postaja čimdalje bližji in bližji.

Zbližanje obeh narodov je dokazalo prav posebno še današnja proslava francoskega narodnega praznika, ki ga je Ljubljana počastila s prav posebno svečanostjo.

Ob pol 11. dopoldan so se zbrali pred spomenikom Ilirije zastopniki uradov, vojaških oblasti, mestne občine in udeleženci avtomobilske karavane »Citroen«. Med odličnimi udeleženci smo opazili zastopnika komandanta dravske divizije Ljubomira Novakovića, zastopnika bana in prosvetnega šefa dr. D. Lončarja, zastopnika mestnega župana občinskega svetnika A. Likozarja, za zbornico za TOI tajnika dr. Plessa, za univerzo univerzitetnega profesorja g. Zupančiča, za francoski inštitut profesorja Jakliča in deputacijo jugoslovanskih gasilcev.

Ko je prispel francoski konzul g. Neuville s tajnikom prof. Detelo, je položil na spomenik krasen venec. Lep šopek cvetja je položil tudi zastopnik avtomobilske tovarne »Citroen« g. D. Skrbabin.

Za jugoslovansko gasilsko zvezo pa je položil lavorjev venec starosta g. Turk. Za tem so se vsi udeleženci odpeljali k Vodnikovemu spomeniku na Krekovem trgu kjer je g. konzul Neuville položil na spomenik lep venec.

Francoski konzul Neuville polaga venec na Vodnikov spomenik.

Nato so se odpeljali udeleženci na francoski konzulat, kjer so se zbrali vsi predstavniki oblasti in uradov in zastopniki tujih držav. G. konzulu so čestitali ban dr. Marušič s podbanom dr. Pirkmajerjem, škof dr. Gregor Rožman z univerzitetnim profesorjem dr. Ehrlichom, divizijski poveljnik general Bogoljub Ilić s kapetanom g. Mišičem, zastopniki češkega, avstrijskega, italijanskega in portugalskega konzulata, župan dr. Dinko Puc, za univerzo univ. prof. dr. O. Zupančič, za zbornico za TOI dr. Pless, dr. Ravnihar, za francoski inštitut prof. Poljanec, policijski upravnik g. Kerševan, zastopniki avtomobilske Citroen in mnogi drugi.

Pred recepcijo je g. konzul izročil francoska državana odlikovanja našim gasilec in sicer prvemu podstarosti jugoslovanske gasilske zveze J. Vengustu, drugemu podstarosti L. Museku, zveznemu tajniku F. Pristovski in predsedniku gasilskega kongresa R. Engelsbergerju. Odlikovanci so prejeli častne gasilske kolajne s diplomami. Hkrati so prejeli tajnik ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva Gostiša in blaginjak Pristovšek Stanke ter načelnik gasilskega društva v Celju Jelenec I. spominske kolajne na mednarodni gasilski kongres v Parizu. G. konzul je vse goste najpriširneje pogostil.

Pred spomenikom Ilirije.

Velike gasilske manifestacije cerkniške gasilske župe

V Dolenji vasi pri Cerknici

Agilno gasilno društvo v Dolenji vasi pri Cerknici je praznovalo v nedeljo, dne 12. t. m. 40-letnico društvenega obstoja, spojeno z blagoslovitvijo nove motorne brigade, o čemer smo že včeraj na kratko poročali. Cerkniška gasilska župa je imela ob tej priliki svoj župni zlet in redni letni občni zbor. V zasedanju in cvetjem okrašen Dolenji vasi se je ob 9 zbralo preko 150 gasilcev iz loške in cerkniške doline. Najčastneje je bilo zastopano novoustanovljeno gasilno društvo Velike Bloke, ki se je udeležilo te proslave s 45 člani. Jugoslovansko gasilsko zvezo je zastopal namestnik-tajnika g. Zdravko Mikuš, šolski upravitelj na Brezovici, gasilno društvo Ljubljana-severni del g. Milko Hojan, kot slavnostni govornik pa je nastopil bivši zvezni tajnik g. Janko Hojan, načelnik mestnega vojaškega urada v Ljubljani.

Po sveti maši, ki jo je daroval cerkniški dekan g. Juvanc, je isti izvršil tudi cerkveni obred blagoslovitve motorne brigade, nakar je v lepem govoru orisal delo prostovoljnih gasilcev. Pri blagoslovitvi so kumovali g. Obreza in gospa, gospod Švele z gospo ter gospod in gospa Martinčič, ki sta v imenu kumov in kumnic v lepih govorih čestitala društvu. Prisrčen je bil nastop 9-letnega sina g. Janka Hojana — Zana, ki je deklamiral lepo gasilsko pesem in bil nagradjen zato z burnim aplavzom. Društvu je častital nato v imenu občine cerkniški župan g. Verli, nakar je zastopnik zveze v lepem govoru podal zgodovino gasilske organizacije in izrekel društvu častitke. Slavnostni govornik g. Janko Hojan je v svojem skoro uro trajajočem govoru orisal delo in trpljenje prostovoljnega gasilca. Njegov govor je bil večkrat prekinjen z vzkliki odobravanja in marsikatero oko je postal orosno, ko se je spominjal onih mož-gasilcev, ki so žrtvovali za svoje sobrate življenje in zdravje. V imenu društva je nato izročil društvu namestniku g. Šparembleku listino za 25-letno uspešno delovanje in društvu. Po zahvalnem govoru g. M. Hojana se je nato pred zbranimi zastopniki vršila pod vodstvom župnega načelnika g. Ivana Otoničarja iz Cerknice struna defilacija župe.

Popoldne ob 4 se je vršil v Dolenji vasi redni letni župni občni zbor, na katerem se je podala izčrpno poročilo o preteklem in budućem delovanju župe. Vse zadeve so se razpravljale v največjem bratskem prijateljsstvu, kar so poka-

zale tudi volitve nove župne uprave, ki je ostala razen med časom odstopivših članov ista. Upravo tvorijo kot načelnik g. Ivan Otoničar, posestnik v Cerknici, kot podnačelnik g. Franjo Gornik, postajenačelnik v p. in posestnik na Rakeku, kot tajnik g. Lavrenčič iz Cerknice, kot tajnikov namestnik g. Mive Franjo iz Dolenjega jezera, kot prisednik g. Tomaž Sterle iz Starega trga in kot odborniki gg. Ivan Vivoda z Rakeka, Franc Vitrih iz Loža in Jože Rudolf iz Velikih Blok.

Za zasluge, ki so si jih pridobili za cerkniško gasilsko župo, so bili izvoljeni za častne člane iste gg. Ivan Otoničar, Franjo Gornik in Tomaž Sterle. Z viharnim odobravanjem pa je skupščina na predlog načelnika izvolila za župnega častnega člana bivšega tajnika zveze in ustanovatelja iste g. Janka Hojana, načelnika mestnega vojaškega urada v Ljubljani, namestnika tajnika zveze g. Zdravko Mikuš, šolskega upravitelja na Brezovici in za izredne zasluge in delo ob priliki Vseslovenskega gasilskega kongresa v Ljubljani v letu 1930 bivšega načelnika tehničnega odseka K. O. g. Milka Hojana iz Ljubljane in tajnika tega odseka g. Toneta Hojana iz Ljubljane.

Po skupščini se je vršila dobro uspela vaja domačega društva, nakar se je vršila prava ljudska veselica na senenatem vrtu g. Lovka. Pri prireditvi je sodelovala prvovrstna gasil. godba cerkniškega gasilnega društva pod vodstvom kapelnika Žuljana. Z nastopivšim mirakom so se gostje radi oddaljnosti do svojih bivališč poslovili s prijetnimi vtisi in v zavesti, da je lepa gasilska ideja prodrla že v vse dele naše lepe domovine.

Najdeno človeško okostje

St. Jernej na Dol., 14. julija.

Posestnik Krmeč Anton iz Gmajnce je pred dnevi kopal pesek na svoji njeni v bližini vasi Pračeta. Pri tem pa je zadel na človeško okostje. Računa se, da je bilo truplo tam zakopano najmanj 10 let, ker so nekatere kosti že popolnoma preperle. Identitete seveda ni mogoče dognati. Niti se v bližini zadnja leta nihče ne pogreša, razen Konda iz brusniške fare, ki je pred leti odšel na Gorjance nabirat mah in od takrat je zginita vsaka sled za njim. Okostje je bilo zakopano 30 cm globoko.

Majdica obdaruje mamico.

Mamica ima rojstni dan. Mala Majdica izprazni svoj hranilnik, ali kaj naj ji kupi, da jo iznenadi na ta dan. Ne premišlja dolgo, za prihranjeni denar kupi svoji mami Schichtov Radion, ker ve da ji napravi s tem največje veselje. Mamica jemlje za pranje vedno samo Radion, ker

**SCHICHTOV
RADION
PERE SAM
IN VARUJE PERILO
ZAJAMČENO BREZ KLORA**

Ameriški rojaki na Brezjah

Prva pot naših dragih ameriških rojakov ob prihodu v domovino je bila v stolnico, da se zahvalijo Bogu za srečno potovanje in za dobroto, ki jim jih je izkazoval v tujini. Kdor je videl, kako pobožno so molili naši rojaki iz Amerike, se je lahko prepričal, kako globoko verni so.

V ponedeljek, 13. t. m. so pa pokazali svojo otroško ljubezen do naše predobre nebeške Matere. V lepem številu so prišli člani KSK Jednote s svojimi sorodniki, prijatelji in znanci na naše prijazne Brezje, da pokleknejo pred oltar čudodelne podobe Matere božje. Toliko let so hrepeli, da vidijo mili obraz Marije Pomočnice na Brezjah. In sedaj so se jim izpolnile njihove dolgotrajne želje. Stopil je pred oltar Matere božje za služni duhovni voditelj KSK Jednote Rev. John Plevnik in daroval sv. mašo za izletnike kakor tudi za tiste tisoče članov Jednote, ki vsled raznih ovir niso mogli na izlet v domovino in priporočil Materi božji vse prošnje naših vernih katoliških Slovencev v Ameriki. Spredaj v kapelici sta klečala predsednik KSK Jednote g. Franc Opeka in glavni tajnik g. Jos. Zalar, na koru je pa prepeval g. podpredsednik Grm in s svojim lepim tenorjem zadivil poslušalce. Na ameriške rojake je imel lep govor g. stolni kanonik dr. M. Opeka. Krasno je govoril, kako moremo z Marijino pomočjo premagati vse neštevilne nevarnosti, ki prete našemu zveličanju.

Po sv. maši je bilo za navzoče častilce Matere božje radostno presenečenje. Odkrili so jako posrečen posnetek milostne podobe. Gosp. kanonik dr. Opeka je podoba blagoslovil ob asistenci Rev. John Plevnika, g. patra gvardijana Bonaventura Resmana in drugih patrov, ki so na Brezjah. Podoba je za svojo župno cerkev v Jolietu naročil Rev. John Plevnik in tako bodo Slovenci v Ameriki imeli res krasen posnetek Marijine podobe na Brezjah. Slika je napravil nadarjeni akademik g. Leon Kavčič. Ko pride podoba v Ameriko, jo bodo tam še slovesno kronali, da bo tako prav v vsem enaka milostni podobi Matere božje na Brezjah.

Tako lep prisrčen je bil Marijin dan Amerikancev na Brezjah, da ga niso mogli prehiteti. Z obrazov vseh je sijala sama radost in sreča.

Po končani pobožnosti na Brezjah so napravili naši ameriški rojaki izlet v tibi romantični Bohinj in na ljubki Bled in tako spoznavali lepote teh krajev, katere je večina izletnikov šele prvič krat videla, kljub veliki vročini so se zvečer vsi veseli vrnili v Ljubljano. Zlasti en izletnik je ves srečen v naših krajih, to je g. Butala, oče g. župnika v Waukeganu Rev. Butala. 43 let ni videl domovine, jasno je, da se mu zdi doma nad vse lepo. Mi rojakom iz Amerike iz vsega srca privoščimo vse veselje in smo srečni, da je v njihovih srečih toliko ljubezni do domače zemlje.

Veličasten tabor kršč. delavstva

Lep je bil tabor krščanskega delavstva v Prevaljah 21. junija t. l. stoječ v Ovišah dne 5. julija, a oba tabora je brez dvoma presegel po številu in po veličastvu tabor krščanskih delavcev pri Sv. Jederti na Laskim, ki se je vršil v nedeljo 12. julija. Iz Zagorja so prišli, Hrastnika, Trbovelj in Hudejane mladi Krekovi in stari boreci strokovnih rudarskih skupin. Niso zmogli denarja za vlak, a svojega, krščanskega delavskega tabora niso hoteli opustiti, zato so hodili peš od treh zjutraj. Prišli so pa še celjski Krekovi in Krekovec s tamburškim zborom.

Ob 10 so se taborjani zbrali pred šolo pod rudarsko zastavo in odkorakali ob koračnici celjskih tamburšev v cerkev. Domači gosp. župnik Lončarič je v krasnem cerkvenem govoru obrazložil zakaj smo krščanski delavci. Navduševal je vernike, da naj se le bore za svoje pravice zahteve, a naj ne pozabijo Boga, da blagoslovi njih delo.

Po sv. maši, pri kateri sta stregla predsednika central strokovne in kulturne organizacije krščanskih delavcev, je govoril rudar tov. Lešnik otvoril tabor. Prvi je domil tov. Zumer Srečko, načelnik JSZ. Opozoril je na tri obletnice: 40-letnico Rerum novarum, 35-letnico obstoja kršč. soc. organizacij in 30-letnico blagoslovitve rudarske zastave pri Sv. Jederti. Opisoval je težo boja, ki ga vodi krščansko delavstvo, ker mnogi, ki so v to poklicani, ne vejo razumeti pravične borbe in odklanjajo moralno in gnetno pomoč. Delavstvo je vezano samo nase. Zato naj se oklene svojih svobodnih organizacij, kakor je priporočal papež Leon XIII., ker le tako bo doseglo svoje pravice. Po njegovem govoru so zapeli pevci himno Krekove mladine: »V boj za pravico, v boj za resnico!«

Kot drugi je govoril tov. Langus Joža. Današnji družbi manjka oživiljoče središče celotnega življenja. Zato tolika gospodarska zato tudi du-

hovna kriza, zato vulkanu podobno razpoloženje delovnega ljudstva, zato nevarnost komunizma. Manjka vere, manjka pravice, manjka ljubezni. Prenovljenje posameznika in tako tudi celote v duhu krščanstva bo zmaga pravice, zmaga ljubezni, zmaga svobode.

Po govoru so celjski Krekovi zaigrali na tamburice. Tabor so s kratkimi nagovori pozdravili: za Krekovec Hudajama tov. Sušec, za trboveljske rudarje tov. Kriznik, za Celjane tov. Hočvar, za Hrastničane tov. Arnsčak, za Zagorjane Hrastelj in za holandske delavce tov. Kozole.

Tov. Lešnik je povzel glavne misli vsih govorov, ožigosal denuncijstvo, zahrbtnost in neodkritost. Pozval vse navzoče, da v resni neodjenljivi borbi iščejo pravice sebi in svojim.

S pesmijo »Povsod Bog« je bil tabor zaključen.

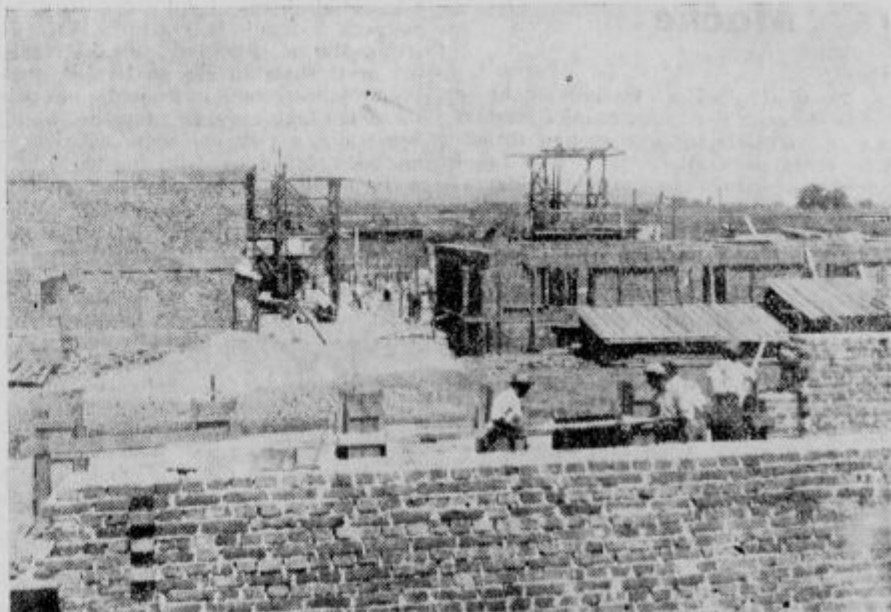
Počasi, pa s silno vztrajnostjo si krščanski socializem utira pot v srec. Ta armada borcev se krepi in raste. In tako je prav.

Nesreča v Kamniških planinah

Kamnik, 14. julija.

Tu se je razširila vest, da se je v nedeljo ponesrečil nekje med Češko kočo in Kamniškim sedlom neki planinec, čigar ime ni znano, je pa najbrže Hrvat. Akademski slikar g. Maks Koželj je organiziral snoči reševalno ekspedicijo, ki je ob 9 odšla proti Češki koči. Tam je našla člane skupine, s katero je bil ponesrečen planinec. Davi pa je ekspedicija odšla do kraja, kjer se je ponesrečil omenjeni planinec. Reševanje bo zelo težko, ni pa dosti verjetno, da planinec še živi in se je najbrže takoj ubil. Do popoldne reševalne ekspedicije še ni nazaj v Kamnik.

Ljubljanska carinarnica raste

Pred mesecem so blagoslovili temeljni kamen za novo veliko carinarnico ob Villharjevi cesti za glavni kolodvorom. Med tem časom so dela že prav lepo napredovala in obsežna kolonija stnovanjskih hiš za carinarnico je že zrastle iz tal. Objekti, ki gledajo proti Dunajski cesti, so dosegli že višino prvega nadstropja, dočim so poslopja na desni strani še nekoliko nižja. Prav tako je dosegla že prvo nadstropje majhna stavba, v kateri bo nastanjena finančna kontrola in dohodarstveni urad. Dela za upravnoposlopje in carinsko skladišče se šele začinjajo in delavci so začeli s pripravljalnimi deli

za odstranitev stare nakladalne klančine, ki stoji sedaj še na mestu, kjer bodo stala skladišča in nova nakladalna klančina. Hkrati s temi deli so začeli z utrjevanjem temeljev za novo Villharjevo cesto, za katero je bila zgrajena kanalizacija že lansko leto. Cestni valjar utrjuje sedaj 9 metrov široko novo cesto v dolžini par sto metrov od carinarnice proti Dunajski cesti. Nova cesta bo izročena prometu še nekoliko preje, kakor pa bo dograjena nova carinarnica, ki bo seveda takoj po otvoritvi nujno potrebovala solidne zveze z mestom.

Ameriška KSK Jednota pri g. banu

Ljubljana, 14. julija.

Danes so se glavni uradniki KSK Jednote: Rev. Plevnik, Mr. Opeka, Mr. Zalar in Mr. Germ poklonili gospodu banu dr. Dr. Marušiču. Gospod glavni tajnik Zalar se je gospodu banu zahvalil za njegovo posebno naklonjenost ob prihodu Jednotinih članov v staro domovino; vsi oblačni organi so bili izletnikom kar najbolj na roke. — Gospod ban je dejal, da ga zelo veseli, da more pozdraviti pri sebi glavne zastopnike KSK Jednote, o kateri se je sploh zelo laskavo izrazil, poudarjajoč med drugim, da je bila KSK Jednota v Ameriki prva, ki se je zavzela za ideale Jugoslavije. Gospod ban sam da ni pozabil, kako je bil kot jugoslovanski odbornik v Ameriki prijazen sprejet od glavnih uradnikov KSK Jednote ter nešteti njenih članov. Gospod ban je končal z željo, da bi mogel še enkrat v Ameriki pozdraviti svoje prijatelje, nakar so ga predstavniki Jednote prijazno povabili na svetovno razstavo v Čikago leta 1933. — Za gospodom banom je obiskala deputacija tudi gospoda podbana dr. Pirkmajerja. Pozdravil ga je prvi podpredsednik John Germ, nakar je g. podban odgovoril, da ga veseli, da so bili vsi ameriški rojaki v domovini lepo sprejeti. Bog daj, da bi bili naši stiki z njimi čimdalje prirenejši!

Nesreča reveža

Murska Sobota, 13. julija.

»Požar, požar!« se je v soboto na mah razneslo po Soboti. Ljudje so za hip obstali, se stresli, potem pa so hiteli proti »Turpolju«, nad katerim se je valil proti nebu črn dim. Gorela je nova hiša kočarja Olaja Franceta. Požar je nastal na sledeči način: Mati je hotela peči kruh. Radi tega je v peči močno zakurila. Vsled velike vročine se je dimnik močno razgrel. Od vročine se je vnelo seno, ki je bilo stlačeno ob dimniku. Plamen se je nato zagrizel v streho. Sreča v nesreči je, da so požar takoj opazili in je bila tudi voda pri roki. Tako so hitro rešili. Zgorela pa je streha in večja množina sena. Za reveža je tudi ta škoda velika. — Olaj si je letos postavil hišo in se je šele v četrtek naselil v njej. Nesreča ga je torej hitro začela preganjati.

Nedovoljena lantovska veselica

Št. Jernej, dne 14. VII.

Med tem, ko so ogromne množice vernih fanov v dveh procesijah — ena je šla v Lurd, druga na Tolsti vrh — šle prosit, da se nas usmili dobrotljivi Bog in da zemlji blagodejega dežjaka sicer bodo vsi pridniki uničeni, so pa fantje neke okoliške vasi organizirali veselico. Kupili so okrog 100 l vina, par puskov, dobili godca, odbrali primeren prostor v gozdu in so peli, pili, jedli in plesali in se dobro imeli. Dovoljenja za veselico seveda niti prosili niso. Menda so mislili, da bodo na ta način naredili več dobicika, ker bo šlo vse brez takse in trošarine. Pa so se pošteno urezali. Prišli so orožniki in vse lepo popisali in dali na protokol, potem so pa se finančni organi svoje storili, dobček jih pa še čaka...

Pet nesreč

Ljubljana, 14. julija.

Ljubljanska bolnišnica je danes sprejela pet ponesrečencev, ki so postali vsi razen dveh ponesrečencev žrtve dela.

Davi malo pred 8 je delavec mestne elektrarne Rudolf Princ, stanujoč na Lžanski cesti 50, preizkušal na vojaškem strelišču na Dolenjski cesti star revolver. Revolver pa se je sprožil prehitro in kroglja se je zarila Princu v desno nogo in mu prestrelila piščal.

Franc Janša, 29 letni tesar pri progovni sekciji na glavnem kolodvoru in stanujoč na Drenovem griču, je danes dopoldne rezal les na cirkularni. Med delom mu je cirkularka odrezala dva prsta.

Ob 1 popoldne so pripeljali v ljubljansko bolnišnico 25 letno Katico Tušarjevo, ženo plakaterja, stanujočo na Vidovdanski cesti 16. Na Tušarjevi so se pokazali nevarni znaki zastrupljenja. Izpila je namreč neko tekočino, menda raztopljeno sodo. Tušarjeva ni mogla niti govoriti.

Te tri ponesrečence je v bolnišnico pripeljal reševalni avtomobil. Nadaljnji trije ponesrečenci pa so še:

50 letni tesar Jernej Kuhar iz Vodic 30 je večeraj padel na stavbišču v Aleševčevi ulici in si zlomil levo nogo.

32 letni vrtnar Andrej Tomšič v graščini Crni potok v Šmarinem pri Litiji je večeraj obiral črešnje in je padel z drevesa ter si zlomil roko.

Delavski tabor se bo vršil v nedeljo, 19. julija, pri sv. Trojici pri Vrhuiki. Po sv. maši ob 10 bosta govorila Marinček Anton in Koprivec Matije. — Vabimo vse prijatelje, da se tega zborovanja udeležijo.

Mačke

(Konec.)

»Muca, kje boš pa spala? Podpečkom bi se umazala, polno je prahu in pepela, zunaj v skednju je pa mraz.« In pogledala me je s svojimi razumnimi očmi in rekla na kratko: »Pri tebi!«. Takoj sem jo razumel in se spomnil na sosedovega hlapca, ki je trdil, da si najbolj nože segreješ, če mačko nanje položiš. In tako sem tudi jaz zvečer naredil. Mačko sem varno položil v vnožje, da me bo ogrevala. Res je nekaj časa ostala in prijetno drmljala, da me je od njene godbe kmalu objel sladki sen. Nenadoma se zbudim in začujem njeno godbo prav poleg obraza. Mačko je mikala toplota, zato se je previdno privlekla iz vnožja k ustom in se naslajala s toplo sapo, ki sem jo dihal vanjo. Hitro sem jo potlačil zopet k nogam, ker sem se bal, da me bo opraskala. Zopet je čepela en čas stisnjena in me božala z mehko dlako. A ko sem zatisnil oči, že zopet začutim njeno godbo pred ustmi in božajočo dlako. To se je ponavljalo nepretrgoma celo noč; včasih sem čutil vbodljaje na levi, včasih na desni strani, včasih na nogah, včasih na prsih, mačka je vedno prihajala navzgor, jaz sem jo pa vztrajno potiskal navzdol. Nič nisem spal, šele proti jutru sem zadremal in pozabil, da je mačka pri meni. Predramil sem se šele, ko je solnce sijalo v sobo. Mačke ni bilo več nikjer, a jaz sem bil ves razpraskan po nogah in prsih, da sem se kar ustrašil, ko sem zagledal krvave madeže po telesu, iz katerih je curljala kri. Mati me je okregala, ko me je videla takega, a jaz sem tekal okrog in klical: »Muca, kje si?«. A mučice ni bilo več. Ko si je krava zlomila nogo, ni bil oče tako potrt kot jaz za lepo belo mučico.

Iz luknje je prišla podgana, siva, z dolgim repom in ščetinastimi brkami, pa nisimo vedeli kako bi jo ulovili. »Kje si muca, da boš ujela podgano?«

Stari oče je velel nastaviti past, a jaz sem

Vedno večji potniški promet

Ljubljana, 14. jul.

Ljubljana je zdravo, napredka zmožno in in prometno mesto, kljub gotovemu pesimizmu in kljub usodni bližini meje. Poleg raznih drugih statistik govori za to trditve še najbolj statistika potniškega prometa na ljubljanskih kolodvorih, to je, koliko je potnikov odpotovalo iz Ljubljane. Nam se je posrečilo dobiti številke o potniškem prometu na ljubljanskem kolodvoru za vsa zadnja leta:

Leta 1925. je odpotovalo iz Ljubljane skupno 1.247.760 potnikov, leta 1926. 1.106.277, leta 1927 pa: z glavnega kolodvora 928.968, z gorenskega kolodvora 138.079 in z dolenskega kolodvora 72.887, skupno torej 1.139.934. Leta 1928 je odpotovalo: z glavnega kolodvora 1.004.154, z gorenskega kolodvora 113.464 in z dolenskega kolodvora 79.711, skupno torej 1.197.329. Leta 1929 je znašal potniški promet: na glavnem kolodvoru 938.998, na gorenskem kolodvoru 108.707 in na dolenskem kolodvoru 69.820, skupno torej 1.137.525. Leta 1930 pa je znašal potniški promet: na glavnem kolodvoru 968.327, na gorenskem kolodvoru 102.601 in na dolenskem kolodvoru 66.708, skupno torej 1.137.636. Opazimo torej, da je potniški promet zadnja leta skoraj stalno na isti višini, kljub temu, da živimo v času resne gospodarske krize. Zaten del potnikov v bližnje kraje so železnici odvzeli avtobusi, dalje pa je odpadlo mnogo delavcev, nameščencev, šolarjev, ki so se prej dnevno vozili v Ljubljano, po ublažitvi stanovanjske krize pa so dobili sedaj stanovanja v mestu. Tako si torej razlagamo visoko število iz l. 1925. Dalje gre tendenca železniške politike tudi v to, da zmanjša potniški promet na gorenskem in dolenskem kolodvoru, ki sta s tovrstnim prometom preobremenjena in da ga osredotoči na glavnem kolodvoru, kar kažejo tudi naše številke.

Številke govore jasneje, kot vsi drugi dokazi: Ljubljana je in ostane vselej znano prometno središče, važnejše, kakor je bilo kadarkoli v preteklosti!

Seja ljubljanske občinske uprave se vrši v petek, 17. julija ob 5 popoldne v mestni dvorani. Na dnevnem redu so razna finančna poročila, tako o kreditu za regulacijo Gradišča in odkupu Lukmanove hiše; o računskem zaključku Mestne hranilnice ljubljanske za l. 1930 in Kreditnega društva Mestne hranilnice za l. 1930; o zgraditvi novega zavetišča za onemogle, o posojilu 2.000.000 Din za razširjenje plinskega omrežja ter o raznih pritožbah in odpisih. Med gradbenim poročilom so razne pritožbe, ponudbe in prošnje. Občinski svet bo razpravljal tudi o ureditvi trotoarjev, o regulaciji pri Figovu, o prestavitvi in napravi novega Cevljarskega mostu, o kanalizaciji občine Vič-Glinice itd. Tjnsko-prometni odsek bo poročal o razstavi mesta Ljubljane na letošnji razstavi.

Personalno-pravni odsek bo poročal o raznih prošnjah in o službeni pragmatiki za mestne uslužbence. Policijsko-zdravstveni odsek bo poročal o predlogu za prepoved vozil z živinsko vprego skozi Selenburgovo ulico. Dalje so na dnevnem redu še poročila socialno-političnega odseka in pa samostojni predlogi. Po javni seji se vrši tajna seja.

Ljubljana

○ Zdravstvena komisija za povečanje naših bolnišnic je sedaj zaključila svoje delo. O delu komisije se sedaj sestavlja zapisnik in ko bo ta gotov, bo izdan za javnost odelni komunik.

○ Skavti na taborenju. Včeraj jutraj se je pojavil na mestnih ulicah Guštinov avto z zastavami okrašen napolnjen s kakimi 30 skavti, ki so veselo peli skozi mesto. Bila je to Svetovidova četa skavtov iz Salezjanskega mladinskega doma s Kodeljevega. Zvedeli smo, da se peljelo na enomesečno taborenje v Griže pri Zalcu. In še tole smo zvedeli: pred odhodom so bili vsi pri sv. maši, ki jo je v kapelici Sal. mlad. doma daroval njihov starosta in ravnatelj dr. Blatnik, in vsi so med mašo pristopili k sv. obhajilu. — Čast takim skavtom!

○ Številne male tatvine. V sobo delavca Franca Mažgona v Vodmatski ulici 22 se je splazil ponoči neznan tat in mu, ko je on spal, izmaknil 400 Din gotovine iz kovčka. Zidarskemu pomočniku Francetu Berku v Tovarniški ulici 5 v Mostah pa je najbrže isti tat ukradel med spanjem iz sobe 260 Din vredne čevlje. — Posestnici Mariji Miklavčevi iz St. Vida je neznanata tatica izmaknila v Linhartovi ulici iz ce-karja torbico z 250 Din gotovine. — Iz delavske barake na Dunajski cesti je neznan tat ukradel delavcu Josipu Gačniku obleko, perilo in čevlje, skupaj vredno 600 Din. — Tehniku Ferdinandu Živicu je nekdo izmaknil med kopanjem na »Spicic« srebrno uro in verižico, skupaj vredno 400 Din. Dijaku Otokarju Župčiču pa je ukradel najbrže isti tat hlače in srajco, skupaj vredno 300 Din.

○ Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkozec ded. Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

Kranj

Pridobitve hotela »Jelen«. Da ustrežeta vsem zahtevam razvajenih gostov in obiskovalcev, ki čisto zahtevajo v boljših hotelih popoln komfort, sta lastniki hotela »Jelen« g. Zabret iz Bobovka in najemnik g. Ivan Blague doprinesla z različnimi pridobitvami precejšnje žrtve, da hotel čim bolj renimirata. G. Zabret je odkupil od mestne občine na oglu Jelenovega klanca nekaj sveta, dal zgraditi visoko škarko in tako je iz zanemarjenega dvorišča nastal lep senčnat vrt, na katerem je postavljena tudi precej velika veranda. Vrt je bil popolnoma dogotovljen pred dobrim mesecem. Najemnik hotela g. Blague je kupil spomladaj precej velik avtomobil za prevažanje tujcev in gostov. Zadnji čas pa je g. Blague poskrbel tudi za prvovrsten orkester, ki bo igral vsako soboto zvečer ter nedeljo dopoldne in zvečer bodisi v hotelu ali pa zunaj na verandi. — Ker orkester sestaja iz petice članov opernega gledališča v Ljubljani — ki imajo sedaj počitnice — smemo pričakovati tudi temu primeren resnejši in boljše glasbo kot jo nudijo navadno potujoči ciganski orkestri s svojo šlagerško godbo.

Obrotniki zopet kegljajo. V prostorih gostilne pri Petru Mayrju se od 6. jul. naprej vrši obrtno kegljanje. Keglja se v ponedeljek od 13—24, ob sredo in sobotah od 20—24. Tisti teden po obrtni proslavi bo obrtno kegljanje prenehalo in se potem zopet prične naslednji ponedeljek. Glavni dobitki so: kompletna spalna oprema, najfinejši čevlji iz krupon usnja, vreča moke ter še nad 20 lepih dobitkov.

Vajenske preizkušnje se bodo vršile sredi meseca avgusta. Prijave je poslati do 10. avg. pisarni rokodelske zadruge.

To je kamera, o kateri sanjajo vsi, ki bi radi fotografirali, enostavna, zanesljiva, zelo občutljiva, prava Zeiss-Ikon, kamera velja samo Din 750—Bogato ilustr. prospekti v vsaki boljši foto-trgovini ali pri ZEISS IKON ZASTOPSTVO Sremska 9, M. Pavlovič, Beograd 587.

Jesenice

Prihod čeških akademikov. Jutri, 16. t. m., pri-spe skupina 30 čeških akademikov iz Prage na po-čitniško kolonijo, ki jo prireja Zveza slušateljev Aleksandrove univerze v Ljubljani, v Begunjah na Gorenjskem. Kolonisti prispejo ob 16 preko Ko-roske na Jesenice. Odbor ZSAU naproša vse stu-dente in občinstvo iz Jesenic in okolice, da se spre-jema udeležijo v čim večjem številu. — Odbor ZSAU.

Brežice

Blagoslovitev gasilnega doma prostovolj-nega gasilnega društva v Zakotu pri Brežicah.

Lanske leto so pričeli ob glavni cesti proti kolodvoru tik občinske hiše s prostovoljnimi prispevki, nabiranjem in dobičkom raznih ve-selic z gradbo gasilnega doma. Dom je bil pred kratkim dogotovljen ter iztočen svojemuo namenu. Blagoslovil ga je v nedeljo, 12. julija po-poldne č. g. župnik Martin Jurhar iz Brežic ob navzočnosti zastopstva okrajnega načelstva in drugih uradov iz Brežic, župnega načelnika g. Engelsbergerja iz Krškega, zastopnikov raznih okoliških gasilnih društev ter drugega občinstva. Po dokončanem obredu se je nudił ofi-cialnim zastopnikom mal prigrizek. Stavba je lepa in srečno izvedena. Društvo upa vsi ostali dolg z naklonjenostjo raznih dobrotnikov čim prej poplačati. Po blagoslovitvi, pri kateri je marljivo sodelovala godba iz Loč pri Dobovi, se je vršila prav živahna veselica brez inciden-tov in je bil dobiček veselice prav izdaten. Društvu želimo še mnogo uspeha.

Novo kopališče na Krki. Gospod Uršič, ki ima ob glavni cesti Zagreb-Ljubljana tik bre-žiškega mostu svoje posestvo na takozvanem »Griču« in dobro restavracijo, je dogotovil pre-tekli mesec svoje novo kopališče, ki ima 43 ka-bin. Ker je Krka topla, mirna in čista reka, pri-merna za plavalce kot neplavalce, jo uporabljajo Brežičani, ob nedeljah in praznikih pa izletniki iz Zagreba, Samobora in drugod tako, da je ko-pališče večkrat premajhno. Tudi na Savi tik Brežic je kopalno življenje prav živahno, le žal, da ni razen zasebne kabine nobenega javnega kopališča. Brežiška občina ima sicer ob Savi prav primerno zemljišče za napravo javnega kopališča, ne napravi pa za svoje občane tega, kar bi bila dolžna storiti že s higijenskega sta-lišča. Tako kopališče na Savi bi se gotovo do-bro rentiralo in tudi dotok tujcev bi se izdatno povečal.

Poizvedovanje

Pozabljen je bil v nedeljo zvečer pri kopanju ob Sori pri Retečah suknič. Najditelj se naproša, naj ga odda v Ljubljani, glavni kolodvor v oddelku za najdene stvari.

Od danes naprej cene
12½ %
znižane
Poleg tega še običajni popust
Viktor Bohinec, Ljubljana

celo noč strahoma gledal v domišljiji, kako se plazi podgana iz luknje in vsa grda skače čez mojo posteljo. Muca, lepa bela muca, vrni se, da boš pri meni spala in me ne bo več strah. Pokazala boš svoje ostre zobe in kremplje boš zasadila vanjo. Pa si me tako neverno zapustila. Nikoli več te ne bom videl, a podgane bodo prihajale iz lukenj in me bodo plašile s smrdljivimi telesi in golimi repi. A ti mučica si bila tako snažna, bela in čista, nosila si rep pokoncu kot svetlo sabljico.

»Lej, tvoja mačka, ki si jo ti tako nosil, je pri Zajčevih, tam kjer imajo tistega nadušljivega mačka. Videla sem jo, kako sta skupaj jedla iz skodelice. Potepinka je bila, take niso dosti pridne.«

Tako mi je pripovedovala mati, ko se je vrnila s polja, kjer so repo pulili.

»Pa bo zdaj tam ostala?«

»En čas bo tam, pa se bo spet drugam po-tepla.«

O mlado razočaranje, ki si je prvič utrla pot do grenkega spoznanja. Brez mačke nisimo mogli biti pri hiši, ker so se bile miši preveč razpasle. Zato smo naročili pri sosedu mlado mačico, da bi se hiše privadila. A ker si je bila krava nogo zlomila, ni bilo pri hiši nič mleka, zato sem moral mačico pitati s krom-pirjem, ki ga je ona čudovito rada jedla. Vsak dan sem ji ga prinesel polno torilico in ona ni vedela, kedaj mora nehati, mislila je, da mora vse snesti. Jedla je, jedla, da se je včasih trudoma zavlekla pod posteljo. Nekega dne pridem po kosilu pogledat, če je že sita, a že je ležala poleg skledice in se ni ganila, le gledala je še s trudnimi očmi, rep ek zavil do bradice.

»Sita je, zdaj bo ležala,« sem si mislil in od-nesel skledico. Radovednost me je gnala, zato sem prišel čez nekaj časa zopet pogledat, a zdaj ni nič več gledala, več ni dihala. Kličem jo in poltipjem; še je gorka, a več ne giblje.

»Crnila je,« pravi stari oče, »odnesi jo v jama, ta tudi ni bila dosti vredna, ker ni vedela, kedaj je sita?«

O mačica, tudi tebe ne bo več, a jaz sem te tako pital, ker nisem mogel včakati, da bi kmalu postala velika.

Se na eno mačko se spominjam. Sla sva z ma-terjo k teti, ko so imeli žeganje.

V cerkvi sem lepo molil in gledal tja v svetlo zarjo solnca za oltarjem, po maši pa naju je že čakala pred cerkvijo prijazna teta, ki naju je od-vedla na svoj dom v gosti. Mnogo dobrih stvari sem jedel, a kmalu se je moje zanimanje osredoto-čilo na dve mački, ki sta prišleli od nekod, ko sta začutili prijetni vonj dobrih jedil. Posebno ena mi je ugajala, ki je bila lepo pisana. Oči pa so ji blestele kot dva utrinka na nebu, ki zažarita v vsej svetlobi, potem pa zopet ugasneta, dokler se zopet nova dva ne prižgata. Imela je gosto dlako kot li-sica pozimi in se ni prav nič bala, ko sem jo v roke prijel. Z vso eleganco je jemala ostanke kokošjega mesa iz rok in brez vsake požrečnosti.

»No, če jo imaš rad, jo bomo pa tebi dali,« pravi teta, »jo bosta pa kar na voz vzela seboj.«

»Adijo piške in potice in druge dobre stvari, mačka, lepa, pisana, ti si moja!«

Sprva je bila malo preplašena, ko sem jo dvignil na voz, ki ga je teta naročila, potem pa je mirno in razumno počivala v naročju. Doma se nekaj časa ni ganila iz hiše, pa v kratkem se je privadila in hodila je po sobah in kuhinji s tako važnimi koraki kot mati. Nikoli je nisem videl, da bi miš požrla. Samo zgrabila jo je v zobe, pre-griznila in vrgla na tla. Kmalu se je v hiši nava-lodila in se šla razgledovat po vrtu kot mlada gos-podinja. Kot blisk je švignila na vejo in zgrabila ptu-ja v kremplje. Jaz sem preplašeno gledal, da ne bi pala iz višočine, pa ona ga je na moje veliko veselje varno prinesla na tla, ga lepo raztrgala in pojedla kot bi bila v gostini.

O ubogi vrbčki, koliko vas je pojedla, ker sem ji jaz potuho dajal. Ljubezen je slepa in mačka je bila prelepa, da bi ji bil kako stvar odrekal.

Blizu nas je bila na pol podrti lesena bajta, v kateri je stanovala samotna starka, ki ni imela druge živali kot starega grdega mačka. Kadar je bilo lepo, je prišel na vrt in bulil v svet kakor kreten. Jaz sem se neprenehoma bal, da ne bi moja lepa muca poiskala njegove družbe.

»Kaj ne, muca, da ne maraš grdega mačka, ves rep ima že oguljen, brke so mu pa prismojene?«

Mačka je previdno molčala in gledala po ve-jah. A česar sem se najbolj bal, to se je zgodilo. Ko pridem nekoč domu in pogledam v čumato, zagledam starega mačka, ki ga prej nikoli ni bilo pri nas. Z mojo lepo mučico sta bila skupaj in žrla salo.

Ni ga bujšega kot razmljena ljubezen. Lepa muca, zdaj pa brez usmiljenja! V meni je vsa-jala krvoločnost, kolikor si jo more izmisliti mlada domišljija.

Najprej sem pripravil dva možnarja, ki sem jih znotraj pomazal s kolomazom; nato pa sem po-veznil mačka in mačko z glavo navpik, da so jima samo repi ven gledali. Z vso krutostjo sem jima zdaj odrezal tisti hudobni košček repa. Mačka je cvilila in prosila, maček pa nič. Nato pride oče domov, ki sem mu obirno razložil vso zgodbo. Bil je očividno prav zadovoljen s tem kar sem naredil. Nato sva jih potegnila ven in spustila skozi vrata. Sla sta in ni jih bilo več nazaj.

Lepa mačka, ki sem bil bolj ponosen nate, ka-kor oče na krave in vole, ti si me najbolj grdo pre-varila, zato mi ni bilo za tabo nič hudo, čeprav si hodila v svilnem kožuščku, kot sem pozneje videl lepe gospodične v mestu.

Po tem razočaranju sem se naveličal igrati z mačkami in bilo mi je vseeno ali jo imamo pri hiši ali ne. Spoznal sem pozneje, da mačka ne more biti le moja last, ona je last cele hiše in nobenega.

Odlej nisem nikoli več čutil bolečine za izgubljenjo mačko, J. Š.

Dnevna kronika

Koledar

Sreda, 15. julija: Vladimir, kralj; Henrik, kralj spoznavalec.
Mlaj ob 13.20. Herschel napoveduje veliko dežja.

Cerkveni vestnik

Jutri 16. t. m. na praznik Karmelske Matere bože bo v karmelski cerkvi na Selu ob pol 5. tiha sv. maša, ob pol 6. slovesna sv. maša, ob pol 8. mašne pevz. g. knezoškof. Popoldne ob 16. pridiga in pete liturgije. — V sredo in četrtek bo od 16.30 do 18.30 izpostavljeno Najsvetejše. V sredo bo med tem časom prilika za spoved. Ta dan se v karmelski cerkvi dobe popolni odpustki kakor na porcijunkulo.

Novi grobovi

† V Podpeči pri Dobropoljah je v visoki starosti 80 let umrl Anton Erčulj p. d. Špičkov Tone, daleč na okrog znani tesar. Pokojni je bil zvest čitatelj »Slovenca«, odkar izhaja. Bil je tudi dolga leta naročnik »Domoljuba« in raznih nabožnih listov. V mladosti je v zimskem času hodil na Dunaj kot kostonar, prodajal pa je tudi pomaranče in drugo tako robo. Na Dunaju se je popolnoma priučil nemščine. Prav rad je pristopal k sv. zakramentom. Po prejemu zadnjega sv. popotnice je čez pol ure mirno v Gospodu zaspal. Naj počiva v miru!

Osebnosti

— Proforski izpit so naredili v poletnem semestru pred stalno izpitno komisijo za proforske izpite v Ljubljani naslednji gg. supletni-diplomirani filozofi: dr. Blinc Marta, dr. Hribar Mirko, Hvala Marij, Jemec Valentin, Martinec Peter, Pirš S. Karolina, Prezelj Josip, dr. Slodnjak Anton, Sterle Vlasta in Stupan Bogomir.

— Poroci se danes na Brezjah g. P. Uran-kar, profesor trgovske akademije v Sarajevu, z gđ. Pavlo Burkelje. Iskreno častitamo!

— Poročil se je včeraj v frančiškanski cerkvi v Ljubljani g. Anton Nikolavčič, kolodv. trafikant na Jesenicah, z gđ. Anico Rilej iz Novega mesta. Bilo srečno!

Ostale vesti

— Opomin staršem. V zadnjem času se množe nezgode povenjavanja otrok po vlakih na raznih progah državnih železnic Ljubljana. Vse to se dogaja, ker starši ne nadzirajo svojih otrok in jih puščajo brez vsakega nadzorstva v bližini proge, odnosno železniških naprav, kar je po zakonu kaznjivo in so za posledice odgovorni starši, odnosno varuhi otrok.

— Merkantilni tečaj za strok, izobrazbo učiteljev na trg. (gremijalni) in obrtno nadaljevalnih šolah. V merkantilni tečaj, ki se vrši od 3. avgusta do 30. avgusta t. l., je bankna uprava sprejela več prošilcev. Vsi ti učitelji, ki hočejo ta tečaj posečati, morajo priložiti to se posebej VIII. odd. kr. banke uprave najkasneje do 30. julija t. l. z navadno dopisnico. Tečaj se odpre od 7. uri jutraj dne 3. avgusta t. l. na teh. srednji šoli v Ljubljani (prilifje, soba št. 5). V tečaj so sprejeti: Birska Josip, Pondvič pri Litiji; Burja Rihard, Gornja Radgona; Burdian Franc, Soštanj; Černelc Božo, Zagorje ob Savi; Golobčič Peter, Jesenice; Gorup M. Franc, Sv. Florijan; Hrstnik Rado, Gor. Logatec; Hreščak Alojzij, Ljubljana; Hude Drago, Ljubljana; Jurčević Marija, Celje; Kobentar Ant., Radovljica; Kobilica Rud., Bled; Kogej Leopoldina, Tomšelj; Kokalj Franc, Vel. Lašče; Kokot Ferdo, Vič; Kokotek Janko, Dobropolje; Lavrič Pavel, Tržič; Levec Anka, Ljubljana; Lipovec Josip, Ljubljana; Lunder Dušan, Primskovo; Mahkota Anton, Ljubljana; Volk Stanislav, Hrastnik; Pečnik Ivan, Svibno; Požar Ladislav, Zagorje; Prelog Miloš, Celje; Rejcek Franjo, Soštanj; Seliskar Anton, Ljubljana; Slapšak Jerica, Ljubljana; Serainik Joško, Dovje; Slibar Anton, Zagorje ob Savi; Tratar Jože Marjan, Trebnje; Vavde Milan, Vojnik; Vennigerholz, Središče; Vidmar Miro, Cerklje; Vode Angela, Ljubljana; Završnik Rud., Ljubljana, Zlatič Leo, Sevnica; Pavlič Efreim, Trbovlje-Vode.

— Snomenico »Od Ilirije do Jugoslavije« je Nj. Vel. kralj (glasom dopisa maršala dvora z dne 10. junija 1931) blagovolil sprejeti in odrediti, da se upravitelj in mladini Davorin Jenkove narodne slave v Cerkljah pri Kranju izreče zahvala.

— Smrtina nesreča 60letne starke. V ponedeljek je prišlo pri Slovenji vasi na Dravskem polju do težke nesreče, ki je zahtevala življenje 60letne posestnice Jere Skaza iz Slovenje vasi. Omenjena posestnica je namreč izstopila v Slovenji vasi iz avtobusa, ki vozi na progi Ptuj-Maribor ter hotela prečkati cesto za avtobusom. Med tem je pridrel iz ozadja dvoprežni voz, katerega Jera Skaza ni opazila. Prišla je pod voz ter obležala na cesti z razbito lobanjo. Voznik Josip Uranek jo je nezvestno pripeljal v ptujsko bolnišnico, kjer je pa posestnica kmalu podlegla poškodbam.

— Izkaz živalskih bolezni v dravski banovini z dne 10. t. m.: Vrančini prisad v Črneči vasi 1 dvorec, okraj Krška. Steklina v Marija Gradu 1 slučaj, okr. Laško. Garjavo konj v Izalčkih 1 dvorec, okr. Litija, v Smihelju 1 dvorec, okr. Novo mesto. Svinjska kuga v Dolu 2 dvorca, v Marunju 1 dvorec, okr. Laško, v Hravotcu 1 dvorec, okr. Maribor d. b., v Kandiji 2 dvorca, okr. Novo mesto. Svinjska rdečica v Spod. Zrečah 1 dvorec, okr. Konjice, v Radečah 1 dv., okr. Krško, v Izalčkih, Pustem Javorju, na Jančjem in Štangarskih Poljanah po 1 dv., okr. Litija, v Črešnjicah in v Preserjah po 1 dv., okr. Ljubljana ok.; v Čakovcu, Draskovcih, Zihlavi po 1 dv., okr. Ljutomer; v Brantončah in Šalovcih po 1 dv., okr. Ptuj in v Ribnem 1 dv., okr. Radovljica. Kokosja kolera v Glazuti 12 dvorcev, okr. Cabar. Gnolba čebelnje za lege na Spod. Bregu in Ločiču po 1 čebelnjak, okr. Ptuj.

— Razpisani poštni službi. Razpisuje se služba pogodbenega poštarja v Solčavi (III—1). Jamčevina: 800 Din. Letni prijemki: redna plača 7200 Din, doklada 3600 Din, za brzojav in telefon 240 Din. Enaka služba je razpisana pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju (III—2). Jamčevina: 800 Din. Letni prijemki: redna plača 6600 Din, doklada 3300 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 182 Din in nagrada za vzdrževanje selske dostave 4836 Din. Prošnje za obe pošti naj se vlagajo na dravsko pošto ravnateljstvo do 31. julija 1931.

— Poštinska prostost notarjev kakor sodnih komisarjev. Dravsko pošto ravnateljstvo razglasi, da so notarji v svojstvu sodnega komisarja oproščeni plačevanja poštinskih pristojbin za službene dopise, t. j. za navadna in priporočena pisma, ki jih pošiljajo državnim oblastvom in občinskim uradom, s pogojem, da napišejo na ovitek pisma oznako »kot sodni komisar oproščen poštine«.

— Telefonska centrala je bila 10. julija odprta pri pošti Sv. Trojica v Slov. goricah.

— Popravljanje tratiškega grada. Lastnica starega tratiškega grada bo popravila poslopje in je za nekaj časa vstop na grad prepovedan.

— Zadrugi dan v Splitu. V nedeljo se je vršil v Splitu lepo uspešni zadrugi dan, ki so ga priredile vse tri zadrugi centralne, in sicer oblastna zadruga za poljedelski kredit, Zadruga zveza in Zadruga matica. Na zborovanju, ki je bilo izredno dobro obiskano, se je poudarilo zlasti, da je dobra četrtina naše države včlanjena v zadrugah.

— Darilo norveškega konzulata hvarskemu samostanu. Že nekaj dni se mudi v Hvaru g. Giorgioe Rocke, norveški konzul v Beogradu, ki je daroval frančiškanskemu samostanu na Hvaru veliko in umetniško izdelano stekleno omarico za shranjevanje starinskega mašnega plašča planite iz 15. stoletja, nato dve stekleni omarici za shranjevanje psalterijev iz 15. stoletja, brevira iz 12. stoletja, korana in Ptolemejevega atlasa. Omenjene starine so vzeli iz samostanske knjižnice in jih v umetniških omaricah, ki jih je podaril norveški konzul, razstavili javnosti.

— Nezgoda francoskega konzula v Splitu. V soboto zvečer se je francoski konzul v Splitu g. Richard vozil z motornim čolnom po morju. Komaj pa je zavezil iz pristanišča, je odpovedal motor in v čoln je začela vdirati voda. Slučajno je priplul mimo neki motorni čoln, ki je rešil konzula.

— Smrti nosen padec zidarja iz četrtega nadstropja. V Zagrebu se je v ponedeljek dopoldne v Tkaličevi ulici pripetila na neki novi štirinadstropni stavbi smrtna nesreča, ki jo je po ugotovitvi oblasti zakrivila nezadostna zavarovanost delavcev. Delavec Mirko Mrzljak je delal v četrtem nadstropju. Naenkrat so začeli njegovi tovariši silen krik in takoj nato zamolek padec telesa. Mrzljak je bil na mestu mrtve. O nesreči je bila takoj obveščena policija, ki je takoj poslala na lice mesta komisijo. Komisija je ugotovila, da se je nesreča pripetila radi tega, ker pomožni odri niso bili zadostno zavarovani.

— Sredi veselja se je zaklal z nožem. V nedeljo se je napotila iz Sarajeva mala družba na izlet v Plandišče. Med drugimi so bili tudi v družbi inšpektor banke uprave, šef tehničnega oddelka okrajnega načelstva in bančni uradnik Ljubiša Gerasimović. Na nekem travniku so počivali. Naenkrat se je Gerasimović oddaljil od družbe in se čez nekaj časa vrnil z velikim kuhinjskim nožem v roki. Z njim se je pred celo družbo zabodel v prsi. Prepeljali so ga v bolnišnico in je njegovo stanje precej nevarno.

— Težka nesreča mlade umetnice. Iz Subotice poročajo: Na palikem kopalšču se je v nedeljo popoldne kopala znana subotička umetnica na klavirju Gabriella Revay. Skočila je v preplitvo vodo in zadela z glavo ob dno jezera s tako silo, da se je onesvestila. K sreči so drugi kopalci takoj zapazili nesrečo in rešili umetnico iz vode. Prenesli so jo v bolnišnico. Njeno stanje je zelo nevarno, ker je vse telo valed poškodbo na vratu čisto otroplo.

— Pri bolečinah v želodcu in čreveh ter prebavilih navaja uporaba naravne »Franz-Josef« grenčice prebavila k rednemu delovanju in s tem olajša prehod hranil v kri. Zdravniška strokovna mnenje poudarja, da se je pokazala »Franz-Josef« voda posebno koristno pri ljudeh, ki se premalo gibljejo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, v drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Avtomobilisti in motociklisti, čitajte! Še najbolj izkušenemu soferju se primeri, da si kdaj ne ve pomagati iz te ali one zagate. Edino če ima stalno pri sebi knjigo »Sofer in samovozač« inženjerja Josipa Štolfe, ne bo nikoli v zadregi, kajti razlaga konstrukcije, delovanja streg in vodstva modernega avtomobila ni le edina v slovenskem jeziku, marveč obče priznana izvrstna in temeljito strokovna delo. Poleg zgoraj omenjenega vsebuje obširna knjiga nešteto opomb, praktičnih mišljajev in dragocenega gradiva v sliki in besedi. A kar je najvažnejše, vsebuje tudi tehnično terminologijo, bogat nemško-slovenski in slovensko-nemški slovar tehničnih izrazov, tako da je ne more nihče pogrešati, kdor se bavi z avtomobilizmom in motociklizmom. Znano je, da so to knjigo nasi avtomobilistični krogi z navdušenjem sprejeli — zato je vsaka hvala odveč. Naročite si jo nemudoma v Jugoslovanski knjižarni v Ljubljani. V celo platno vezana z bogato ilustrirano prilogo velja 140 Din.

Trbovlje

»Obilice v Trbovljah. — Lep sprejem, velik uspeh. Pripeljali so se popoldne ob 5. Na kolodvoru jih je sprejel župan, nakar so se srbski gostje peljali z rudniško železnico do Vod, kjer je bil pred rudniško restavracijo pravi sprejem. Pričakovala jih je tisočglava množica, domači pevec so jim zapeli v pozdrav, rudarska godba pa jim je zaigrala. G. Vodušek jih je ponovno prisrčno pozdravil. Popoln uspeh je imel večerni koncert ob veliki udeležbi izbranega občinstva. Zapustili so najboljše vtise. Od vstopnine so darovali 2000 Din za revne rudarke de otroke. Pevec sami so bili ganjeni in navdušeni vsled pozornosti in prisrčnih ovacij, ki so jih doživeli v Trbovljah.

Prihodno nedeljo ima mladinski zbor prireditve v Društvenem domu v prid revnih otrok. Zve sedaj opozarjamo in vabimo!

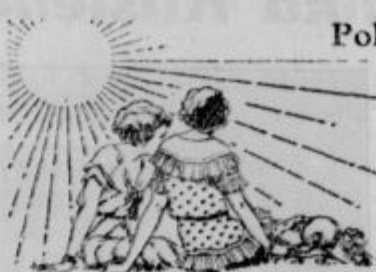
Srčna kap je zadela ženo rudarja Guzeja Jerneja na Posetju, kolporterja »Slovenca«. Pred kratkim pa je njemu natrlo nogo, tako da mora ležati. Pogreb žene so oskrbeli dobri sosede, katerim se mož srčno zahvaljuje.

Proti poletni utrujenosti

se borimo tedaj, če pazimo, da se naša odporna moč poleti ne zmanjša. Zato je potrebna lahka pi-jaka, ki telo ne samo hipno osveži, temveč tudi ojačuje njegovo odporno moč. Od vročine utrujeno telo osvežuje in krepi

hladni ovor

Pripravlja se z Ovomix-kozarec, ki ga morete dobiti povsod, kjer se prodaja Ovomaltine in sicer za ceno Din 15.—.

Poleti je treba lase bolj negovati!

Prah in vročina škodujeta lasem. Če jih redno umivate z Elida Shampooom — Vam ostanejo lepi in zdravi!

Vsak teden po enkrat si umijte glavo!

ELIDA SHAMPOO

Maribor

□ Mestno načelstvo staršem in vzgojiteljem. Mestno načelstvo razglasi: Kljub tozadevnemu svarilu se še vedno opazuje, da se obesajo otroci med vožnjo na priklopne vozove mestnih traktorjev in na avtoškropilnike. Pri teh vozilih zaposleno osebe ne more vsakega posameznega slučaja opaziti in otroke svariti, radi česar se lahko pripetijo večje nesreče. Starši in vzgojitelji, ki so odgovorni za svoje otroke, se tem potom ponovno opozarjajo, da jih poučijo o nevarnosti, v kateri se nahajajo pri obesanju na motorna vozila med vožnjo. Ako to ponovno opozorilo ne bo imelo zaželenega uspeha, bo mestno načelstvo prisiljeno ukreiniti potrebne korake, da se uvede kazensko postopanje proti staršem oziroma vzgojiteljem radi nezadostnega nadziranja otrok.

□ Tretjeredna skupščina duhovnikov bo jutri ob pol 16 v frančiškanskem samostanu.

□ Mariborske sportne senzacije. Danes bi imel priti v Maribor Hajduk, ki je nastopil v nedeljo proti Primorju, prihodnjo nedeljo pa se spoprime z Ilirijani. Posebnemu odposlancu tukajšnjega SSK Maribora, ki se je podal v to smerjo v Ljubljano, so Hajdukovci odvrgli, da ne morejo priti v Maribor, ker imajo premalo igralcev za slučaj, da bi koga od igralcev v Mariboru blesirali. Pač pa se je ponudil sedaj Hašk iz Zagreba, da bi rad igral prihodnjo nedeljo v Mariboru ter so tozadevna pogajanja že v teku. Za sredo avgusta, najbrže za Vel. Gospojnico, pa je napovedano gostovanje Concordije. V soboto pride v Maribor graški Sturm, ki se spoprime z Rapidovci ob 18 na Rapidovem igrišču.

□ Gradnja nove tovarne v Mariboru. Bratje Bacher in Co. iz Rumburga, lastniki velike izdelovalnice tapetiškega blaga, odej in preprog, nameravajo zgraditi v Mariboru predmestno ter je navedena tvrdka, že vložila prošnjo na mariborsko obrtno oblast. Tozadevna pogajanja so še v teku; vendar je brezdvomno v interesu razvoja mariborske industrije ter ublažitve občutne brezposelnosti na mariborskem delovnem trgu, da se pogajanja ugodno zaključijo.

□ Prvekrat na letošnjem trgu se je pojavilo včeraj grozdje. Iz Italije — po 40 Din kg. Ne bo se tako hitro povpraševalcev.

□ Zobozdravnik dr. DERNJAC v Stolni ulici 1-11 zopet ordinira.

□ Proces proti 42 mesarjem. Včeraj dopoldne se je ob velicem zanimanju mariborske javnosti pričela v prejšnji porotni dvorani razprava proti 42 mariborskim mesarjem. V obtožnici se navaja, da se razne stranke pritožujejo proti visokim mesnim cenam in naprošajo državno tožilstvo, da se kaj ukrene proti navijalcem cen. V obtožnici se nadalje navaja, da plačujoče mariborski mesarji od Božiča sem kg žive teže govedine po 3.50 do 7 Din. Navzlic temu pa znatno presega prodajna cena kupno ceno. Tudi se v obtožnici naglašja, da delajo nekateri mesarji z dobičkom, ki je po zakonu nedopusten. Razpravo je vodil sodnik Levstek, državno tožilstvo sta zastopala državni pravdnik dr. Hojnik — prvi povojni slučaj, da zastopa obtožbo pri okrajnem sodišču sam drž. pravdnik — oziroma dr. Berlic. Zagovorniki so bili: dr. Faninger, dr. Leskvar, dr. Reisman, dr. Stajnik in dr. Vauhnik. V teku razprave je predlagal zagovornik dr. Stajnik, da se pozove k razpravi strokovnjak iz mesarske stroke, da poda svoje izvedenjsko mnenje. Zastopnik drž. tožilstva dr. Berlic je omenjeni predlog zavrnil, dočim si je sodnik Levstek pridržal pravico glede morebitnega poziva za pozneje. Kot strokovnjak naj bi prišel na razpravo hotelir in mesar ter načelnik celjske mesarske zadruge Rebeček. Kot izvedenec se je zaprisegel tudi nadsvetnik Hinterlechner. Razprava se je ob 11.40 prekinila ter se ob 11.50 zopet nadaljevala. Opoldne se je razprava zopet prekinila ter se nadaljevala ob 15. Ob času poročila razprava se trajala. Obtoženi so sledeči mariborski mesarji: F. Bach, I. Benzik sen., I. Benzik jun., F. Boršič, R. Brezovnik, R. Deteček, S. Dobovčnik, J. Draš, J. Fiedler, F. Filipič, A. Flies, B. Gsellmann, F. Hohnjec, J. Kirbiš, A. Kliček, F. Kramberger, I. Lah, J. Leyrer, I. Lipovšek, A. Lobnik, J. Plahuta, I. Polanec, J. Pogorevcnik, O. Polegaj, A. Radi, F. Reisman, F. Romih, B. Serdinšek, F. Smode, L. Smrekar, R. Solak, F. Stibil, F. Sunko, F. Veršič, A. Verbovšek, V. Viher, L. Vlahovič, K. Weitzl, F. Wutte, F. Zalokar, J. Zokaly in F. Zokaly.

□ Mariborske mesnice so vzeli na piko še neizsledeni rokovanjci, ki se podijo v poslednjem času v ponočnih urah tam po magdalenskem predmestju. V noči na torek so zopet udrli v neko mesnico in sicer v mesnico Jožeta Drolenik na Pohorski cesti 5 ter odnesli okoli 40 kg svinjskega mesa v vrednosti 1000 Din; nadalje večjo količino hamburske slanine ter 50 Din drobiža.

□ V občestni jarek na črepinje je padla 30 letna Antonija Hol, doma iz Studencev pri Sv. Petru. Zdobila je globoko rano na stegnu in težke poškodbe, tako da so jo morali prepeljati v splošno bolnišnico.

□ Ljuta bitka med sladoledarji. V nedeljo ob priliki razglasitve vojnega razporeda na Tenzem; obveznikov vse polno, pa tudi sladoledarjev, ki so računali z dobro kupčijo. Zaslugek pri nekaterih je bil izborn, kar pa je imelo za posledico najprej postrani poglede drugih, potem opazke, besedne spopade in končno dejanska obračunavanja. Sila težko je bilo, spraviti razljučene sladoledarje narazen. Bitke pozneje ni bilo več; postrani pogledov pa še.

□ SSK Maribor. Drevi ob 20 seja upravnega odbora. Za odbornike in sekcijske načelnike udeležba obvezna.

□ V Betnavskem ribniku se godijo čuda ... Dnevno v mlakuži vodi do 200 kopalcev in kolk. Nič hudega. Pa se v tistem-le ribniku koplje istočasno tudi raznovrstna žival kakor pesa, ščena itd. Gotovo bi bilo umestno, da stori sanitarna oblast primerne ukrepe. Ščena, ljudje, žabe in žabjeki; vse skupaj v eni ter isti vodi...

□ Ponarejevalcem tisočakov je dala na razpolago stanovanje in skrivala ponarejene bankovce. Včeraj je sedela na zatozni klopi 68 letna Ana Kurnik iz Negove, ker je v smislu obtožnice v drugi

polovici leta 1929 pomagala znanemu ponarejevalcu tisočinskih bankovcev Alojziju Ravšlu s tem, da mu je dala pri ponarejevalnem poslu na razpolago svoje stanovanje in razen tega skrivala ponarejene tisočinskih bankovce. Kakor znano je bil Ravšl dne 30. junija 1930 pred mariborskim velikim senatom obsojen radi ponarejanja tisočinskih bankovcev na tri leta robije in 10.800 Din denarne kazni. Tedaj ni bilo nobenih dokazov, da bi se bila Kurnikova nahajala v kakšni zvezi z Ravšlom. V času, ko je teklo pri zagreškem stolu sedmoričev revizijsko postopanje, pa so našli orožniki pri obtoženki tri tisočinske falsifikate, za katere se je izkazalo, da potekajo iz Ravšlove ponarejevalne delavnice. Osumljenka se zagovarja, češ da je dobila bankovce od nekega neznanega moža v Ptuj na sejmu leta 1927; dognalo pa se je, da so bili ti ponarejeni trije bankovci napravljeni leta 1929. Razen tega je tukaj važna izpovedba Ravšlovega pomočnika Franca Slane, ki pravi, da je imel Ravšl pri Kurnikovi shranjene barve in da je v smislu Ravšlovega priznanja Kurnikova pomagala Ravšlu pri falsifikatorskem poslu. Razpravo je vodil ss. dr. Lesnik, dr. Kotnik in Kolšek prisodnika; obtožbo je zastopal dr. Dev. Obtoženka je bila obsojena na tri mesece strogega zapora. Razsodbo je sprejela z izjavo, da »gre rajši v Dravo«.

□ Nesreča brezposelne služkinje. Na cesti je padla 45 letna brezposelna služkinja Marija Simončič tako nesrečno, da si je pri padcu strla levo nogo v gležnju. Revico so prepeljali v mariborsko splošno bolnišnico.

Celje

□ 40letnico mašništva sta včeraj v Celju v kapelici Slomškovega doma praznovala načelnik Ljudske posojilnice konzistorijalni svetnik g. prof. Anton Cestnik in konzistorijalni svetnik g. prof. Kardinar Jožef. Navzočih je bilo še 6 tovarišev istega letnika bogoslovja, ki pa so obhajali 39letnico mašništva. Imenovana gg. profesorja sta bila namreč ordinirana v 3. letniku bogoslovja. Tovariši so potem preživeli ves večerjani dan v prijateljski družbi. Želimo gospodom še mnogo let, da bi jih mogli ob zlati maši zopet videti v Celju.

□ Ljudska knjižnica KPD. Opozorjajo se obiskovalci knjižnice, da je knjižnica v zadnjem času nabavila zopet precej novih knjig.

□ Iznajdljiv golful. Gostilničar in mesar Permozer v Gaberju pri Celju je kupil pred časom vola pri nekem kmetu v bližini Vojnika. Ostal pa je nekaj dolžan. Te dni je prišel k Permozerju neki poprej pri sosednjem kmetu zaposleni hlapec S. A. in mu sporočil, da ga je poslal kmet, ki mu je prodal vola, po ostali denar. Permozer mu je verjel ter mu izročil vse denar, kolikor je bil le dolžan, okrog 2400 Din. S. je denar vzel in z njim izginil. Čez nekaj dni je Permozer zvedel, da ga je S. potegnil in je zadevo prijavil policiji, ki sedaj išče S.

□ Rešilni avto ob prevozu bolnikov. Reševalni oddelček celjskega gasilnega društva opozarja, da rešilni avto prevoza infektivno bolnih oseb ne prevzema. Ako je treba prepeljati kakega takega bolnika, naj dotičnik, ki kliče rešilni avto, zlasti ako kliče telefončno, vedno takoj opozori, da je bolnik infektivno bolan. Za te primere je pripravljen poseben avto in rešilno društvo potem ta avto pošlje odnosno pozove.

□ Poškodbe. 25letnega delavca Blazinska Franca iz Socke pri Vojniku je v ponedeljek 13. t. m. delavec v kamnolomu škat Franc v gostilni Pintar v Socki vsekaj z nožem za uho in ga močno ranil. — V nedeljo 12. t. m. je bil 32letni posestnik Cizej Ivan v Trnovi pri Gomilskem na neki veseliici v domačem kraju. Prišlo je do prepira, v teku katerega ga je nekdo udaril s steklenico po glavi in ga težko ranil.

Rečica ob Savinji

Vojni razpored. V nedeljo, dne 19. julija se vrši ob 2 pop. vojni razpored na zbirališču v Spodnji Rečici za občino Rečico in Kokarje. Toliko na znanje vsem voj. obveznikom in dajalcem živine.

Tifus. V Zlabru, občina Rečica, se je pojavil v dveh hišah tifus. Zupanstvo je vse potrebno odredilo, da se bolizen lokalizira in zatre.

Hito delo. Dela pri novi stavbi, ki jo gradi Kmetijsko društvo, naglo napredujejo in je upati, da bo novo, moderno skladišče že do 1. sept. pod streho.

Električna razsvetljava. Kakor vse kaže, bo treba glede razsvetljave trga napraviti potrebne korake. Malo več uvidenosti in napredka bi bilo treba tudi pri nas. Kaj pravite?

Slovenigradec

Neznosna vročina vlada že nekaj dni v našem okolišu. Ker že dalje časa ni bilo dežja, se pojavljajo tudi precejšnja suša. Otava, kakor tudi drugi poljski pridejliki, se stoječi suše. Prebivalstvo se že boji kaj bo, ako ne bo kmalu dežja. Obenem pa se tudi boji, da ne bi vročim dnevom in suši sledilo neurje in toča. Mestni elektrarni je začelo primanjkovati vode, zato je začela z vodo pridno štediti in imamo že par dni prav slabo luč.

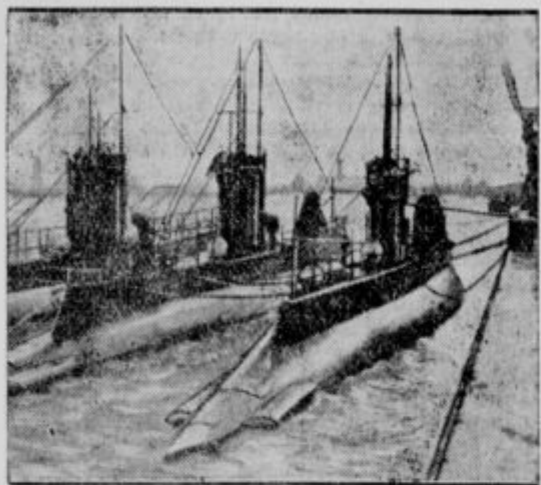
Vič

Kakor čujemo, bo v Mostah v kratkem odprta javna lekarna, za katero se občina, ki šteje okrog 8000 prebivalcev, bori, in kjer že dolgo ordinira nekaj zdravnikov in zoboteknik. Saj je bil tudi že skrajni čas. — Tudi mi, prebivalci Viča in Rožne doline zelo pogrešamo javno lekarno. Kar se tiče števila prebivalcev, ne zaostajamo preveč za Vodmatom. Upamo, da v kratkem zaprosi občina ali pa kateri izmed starejših magistrov za to koncesijo, ki bi mu i-gurno prinesla sijajno eksistenco, nam pa veliko ugodnost. Poglejte samo, koliko novih hiš je naraslo pri nas; in še jih bomo zidali! Torej na olan gg. magistri! — Eden za vso.

Iz spominov stotnika Kastelica

Ko sem vstopil v logiko (I. tečaj modroslovja — VII. razred), je bilo približno 90 dijakov. To število se je povečalo zato tako znatno, ker so prišli dijaki z drugih gimnazij (iz Celja, Novega mesta, Karlovca itd.) v Ljubljano nadaljevati svoje študije. Navedene šole so imele namreč v onem času samo po 6 razredov.

V 1., 2., 3. in 4. razredu so profesorji dijakke klicali in nagovarjali »ti«, na modroslovju pa: gospod. Profesorji so bili vsi doktorji. Nekdanji profesor filozofije kanonik Paušek je bil ravnatelj in je sedaj ta predmet predaval prof. Unger. Precej, ko je prvič stopil v razred, nas je pošteno oštel zaradi preglasnega govorjenja. Rekel je med drugim: »Vi niste nobeni gospodje, jaz edini sem tukaj gospod.« Potem nam je v nagli govorici razlagal, kaj je filozofija.

Norveški podmorniki.

fija in odšel na naše veselje že čez pol ure. Govoril je v dialektu, kakršnega govorijo Dunaju v Lerchenfeldu. Bil je mož pravičen in blagega srca za dijake.

Bolj sladak a neumljen stroj je bil profesor matematike dr. Hummel. Brez pardo na je delil dvojke in trojke, in to zlasti v minulem šolskem letu 1842, tako da je zgubilo mnogo dijakov ustanove. Dva dijaka s trojkami sta se pritožila pri guvernerju baronu Weingartenu. Na njegovo povelje sta ponavljala izpit ob njegovi prisotnosti. Eden ga je dobro napravil, drugi je pa zopet padel.

Da ne bi dobili slabih redov v matematiki, smo se pridno učili. Zbrali smo se večkrat pri součencu Boštjanu Luteršku. Njegov oče je imel dobro gostilno v Rožni ulici št. 7 (pozneje »Stadt München«, zdaj zopet pri »Lozariju«, last gosp. Lenčeta v Lavrici). Dobro vino ne »vinus bonum« ali »bonum vinum«, ampak »vinum bonum« se je točilo pri njem. Pečenka, na razno pečena, je dišala tako dobro, da so se vsem sline cedile. Slehri večer je bila pečena ob osmih. Dobivale so se tudi druge jedi kakor: ribe, raki, klobase itd. Čuditi se ni, da so se shajali tam moške, ki so znali ceniti dobro jelo in pijačo pa duhoviti pogovor. Naj naštejemo

Montague Norman, guverner Angleške banke.

Moise, guverner francoske banke — mozaik okrog katerih se te dni suče dr. Luther, predsednik Nemške državne banke.

le nekaj takratnih veljakov. Bili so prof. Luka Martinak, odvetnik dr. Kroat, njegov koncipient pesnik dr. Prešeren, Križaj, uradnik dež. sodnije, Miha Kastelic, takrat skriptor, pozneje knjižničar licealne knjižnice; zvonar Samasa, izvrsten tovarnar in vrl narodnjak, da si sta mu sin in vnuk nemškega mišljenja. K Lozariju sta zahajala tudi svetnika deželne sodnije Kuralt (prijatelj dijakov) in Kunšič.

Kaj se zgodi neki večer v mesecu prosincu 1843? Bilo nas je šest sedmošolcev zbranih

Generali ravnatelj Karl Lahusen, ki ga imenujejo v zvezi s polomom Severnonemške volnene industrije.

v prvem nadstropju, kjer smo se učili matematike: Franc Globočnik iz Zeleznikov, sin bogatih staršev; Primož Remic, kmečkih staršev sin, doma iz Rupe pri Kranju; Šimen Paulin, eno uro pred Tržičem doma (ob veliki cesti); Karol Kersnik, profesorjev sin; domači sin in jaz. Remic je bil naš korepetitor. Utrujeni smo bili od študij, zeblo nas je, bili smo lačni in naše mošnje prazne. Kako odpomoči vsemu temu? Pogodili smo jo kmalu. Boštjanu smo rekli, naj nam preskrbi kaj večerje. Opomnili smo, da bi bila najboljša pečenka, da se ne

Spomenik neurodskim rudarskim žrtvam ki so ga odkrili na obletnico strašne nesreče, ob kateri je izgubilo življenje 160 rudarjev. Na ploščah so ob obeh straneh vrezana imena žrtev.

bodo mastili z njo samo doktorji, profesorji in drugi požeruhi.

In res izginje Boštjan. Nekoliko časa je lažil okrog kuhinje, ob lepi priliki pa je pograbil raženj s pečenko ter nam oboje pritisel. Oj, kako nam je šlo to jelo v slast! Globočnik Francelj je dal še za en »firkelje« vina. Toda to je bilo za nas vse premalo. Hišni hlapec je moral Boštjanu posoditi še za dva »firkeljnac«. Da bi znali, kako so se jezili gostje, ki so zaman pričakovali pečenko! Najbolj razjarjena na neznanega tatu pa je bila gospodinja sama. Pa že drugi dan se je zvedelo, po katerem potu je izginila pečenka iz kuhinje. Vsi so se smejali in nam od srca privoščili dobro, a tako ceneno pečenko. — Ta stvar za nas dijake ni imela slabih posledic.

Kmalu po poletnem izpitu je odpotoval prof. Hummel s svojim svakom Gozanjem v Genovo. Hummela je nadomestoval v geometriji profesor fizike, Janez Kersnik. V mesecu rožniku pa je že zopet predaval Hummel zemljemerstvo. Pri izpitu ob koncu leta je stavil samo vprašanja, nanašajoča se na njegova predavanja.

S prvim dnevom kozaperska sem vstopil v II. tečaj modroslovja — fiziko. Sošolci so sklenili napraviti prof. Kersniku v čast slavnost, to je bilo 1844. leta. Mož je služil namreč ravno 40. leto. Zato smo vplačevali vsak mesec po eno dvajsetico (35 krajcev) pod geslom: »Velikodušnosti niso stavljeni meje.« Za blagajnika je bil izvoljen Karol Pesjak, sin bogatega spediterja in trgovca v Ljubljani. Blagajnik je izbral za tajnika svojega prijatelja Pasariča. Oba sta umrla kot svetnika deželne sodnije, prvi v Ljubljani, drugi v Celju. Nabrali smo do 500 gld. in napravili tudi nekaj dolga, o katerem menim, da še danes ni plačan. Slavnost se je začela v sredo, 26. rožnika zvečer v Tivoliju z umetnim ognjem in vojaško godbo. Drugi dan — v četrtek šole prost dan — smo imeli sv. mašo na Rožniku, zatem pa zajutrek pod Rožnikom. Slavnostni govor sta imela Anton Globočnik v slovenskem, Karol Pesjak v nemškem jeziku. Kar nas je bilo pri vinski komisiji, smo pili preostalo vino še več dni po veselici.

Po maturi smo se razšli na vse strani. Največ jih je šlo v bogoslovje, nekaj se jih je zglasilo za jus in tehniko, 3 za montanistiko, 1 za profesorja, drugi so odšli v urade prakticirat. Medicine se ni lotil nihče.

Sedaj so nastopili zame zelo kritični časi. Saj nisem vedel, kam naj bi se obrnil. Kamor sem si želel, nisem mogel, ker mi je primanjkovalo materialne pomoči. Stric in mati sta mi prigrvarjala, naj postanem »gospod«, za kar pa nisem imel najmanjšega poklica. Vendar sem pred začetkom šolskega leta prošil za sprejem v tržaško bogoslovnico. Sprejeli so me kot eksternista. Ker sem se učil slabo, dobil sem na koncu leta »consilium abeundie«.

*

Iz neke opazke v prvotnem Kasteličevem rokopisu je razvidno, da je bil Kastelic vsaj nekaj časa kot vsenčlilščnik na Dunaju. Kdaj in zakaj je odšel k vojakom — obvezne vojaške službe ga je bil oprostil župan Janez Hradecki »na svojo roko« — se iz zapiskov ne da ugotoviti.

Lepa smrt

V Parizu je umrl v soboto ponoči slikar Jean Louis Forain, član Instituta, komendant Častne legije in odlikovan za hrabrost v vojni. V svoji oporoki je določil, da se na njegov nagrobni spomenik vrežejo samo 3 besede: »Umrl kot kristjan.« Mož, ki je umrl s tako srečno in častno zavestjo, je bil rojen l. 1852. v Reimsu. Kot slikar je kmalu zaslovel. Najbolj znana je njegova »Pariska komedija«. Več njegovih slik je v Louvre-u in Luksemburgu (Pariz) ter v Britanskem muzeju v Londonu. V vojno je šel prostovoljno, dasi je bil že zelo v letih ter se je boril izredno hrabro. Pri vsem tem tudi na bojišču ni pozabil na svojo umetnost ter je zbral svoje vojne slike pod naslovom »Od Marne do Rene«.

Nogavičarjem preli polom

V Angliji je v zadnjem času kar namah prodrla moda golih nog. Ne samo na teniških igriščih, marveč tudi na najelegantnejših sprehajališčih, na čajankah in v najodličnejših lokalih je videti vedno več dam brez nogavic. Po parkih je videti le še redko damo, ki bi nosila nogavice. — Elegantna, svilena obleka pa nage noge? V tem je kričeče nesoglasje, ki ne učinkuje lepo. Praktična pa je ta moda enodnevica — več itak ni — in marsikaka ženska si bo oddahnila, ko bo mogla prihraniti denar za nogavice.

Nietzschejeva poljska kri

Te dni, ko je praznovala gospa Elizabeta Förster-Nietzsche, upraviteljica Nietzschejeve literarne zapuščine, svoj 85. rojstni dan, se je svet zopet splošno spominjal tudi filozofa Nietzscheja. Naše čitatelje bo morda zanimalo, kaj in kako je bilo z Nietzschejevim poljskim

Prva centralna kurjava na svetu. Malo je znano, da si je dal Friderik Veliki v svojih gradovih napraviti centralno kurjavo s toplim zrakom. Iz žrela nestvora, ki ga vidimo na sliki, je prihajal tople zrak, katerega so greli v kleti.

pokolenjem. O tem je napisal poljski kritik in publicist Pavel Hulka-Laskowski v »Wiardomosci Literackiej« (Varšava, 24. avgusta 1930) članek, v katerem pravi med drugim: Nietzsche je rekel ob neki priliki: »Kar je v meni nemške krvi, izvira edino-le od moje

matere, iz družine Ochler, in od matere mojega očeta, iz družine Krause, in tako se mi zdi, kakor da sem v vsem bistvenem kljub temu ostal Poljak. Da sem po svoji zunanosti doslej poljski tip, so mi dostikrat potrdili.« Če govori Nietzsche tu o čisto majhenki primesi nemške krvi, potem očitno pretirava. Gotard Nicki se je izselil iz Poljske na Prusko l. 1632. in med njim in Nietzschejem je bilo sedem do osem rodov. Med l. 1706., ko se v mestecu Bibiri pojavi Krištof Nietzsche, in letom 1844., ki je rojstno leto Friderika Nietzscheja, je poteklo 138 let, to je najmanj pet rodov. Od Gotarda Nickija do rojstva Friderika Nietzscheja

Hugh S. Gibson, ameriški poslanik v Bruslju, ki se kot ameriški opazovalec udeležil strokovnjake konference o Hooverjevem načrtu v Londonu.

štejemo 128 ljudi, med temi samo enega rojenega Poljaka. Če tedaj govorimo pri Nietzscheju o primesi krvi, potem je tekla v njegovih žilah le majhna primes poljske krvi.

Bernard Szarlitt piše v svoji knjigi »Nietzschejevo poljstvo in njegova filozofija«, da je Nietzsche pretrgal vse vezi z germansko kulturo; toda zaradi tega pa še nima pravice, da bi Nietzscheja proglasil za Poljaka. Nietzsche je bil nemstvu nasproten; čim dlje je živel na jugu, tembolj je izgubljal stik z Nemčijo, in tembolj je cenil duha francoske kulture. Ne poljske, marveč francoske. Sicer pa Nietzsche ni bil samo proti nemstvu, marveč proti vsakemu nacionalizmu. Sam se je čutil le »dobrega Evropejca«.

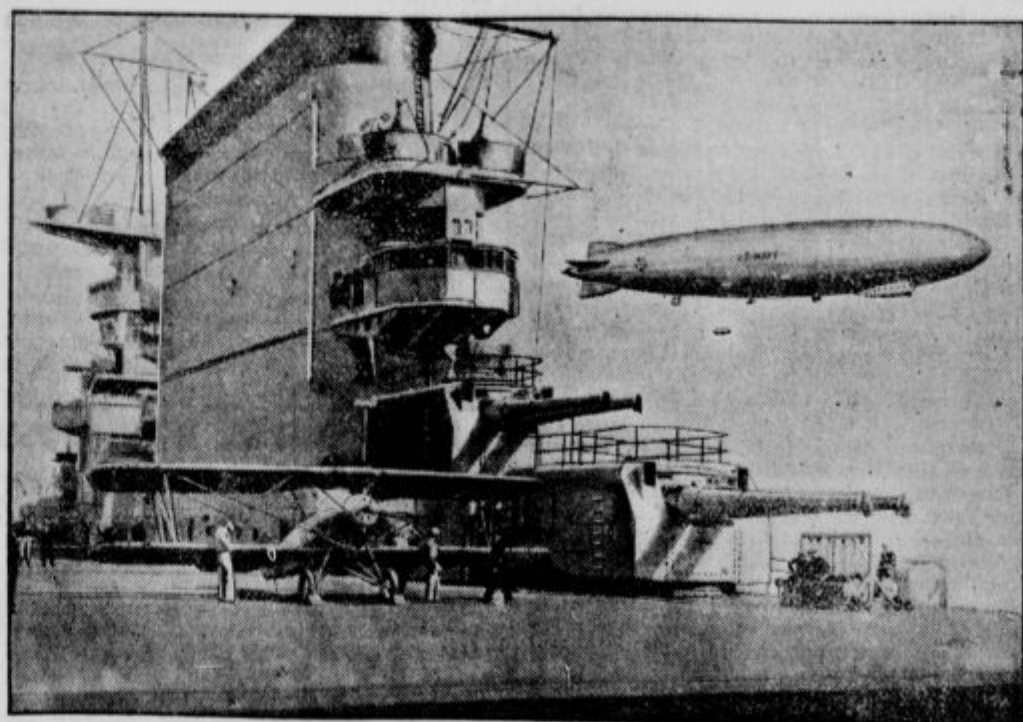
Podobno kakor njegov prvi mojster Schopenhauer, tudi Nietzsche pri Nemcih ni našel pričakovanega razumevanja. Izven Nemčije je užival Schopenhauer velik ugled, v Nemčiji so ležala njegova dela po knjigarnah neprodana. Zato je tudi Schopenhauer govoril o Nemcih in nemških filozofih z najglobljim zaničevanjem in preziranjem, dočim je imel za tujce, ki so se navduševali za njegovo filozofijo, mnogo pohvalnih besed. Prav tako tudi Nietzsche. Čutil je globino in višino svojih misli, jih umel izraziti v naravnost očarujoči obliki, kakršne čistokrvni Nemci večinoma ne morejo doseči, a namesto plamenečega navdušenja je žel zasmeih. Tako je hodil tedaj po poti vseh prerokov in apostolov, ki v svoji domovini nič ne veljajo; in tako je otrešel prah s svojih nog, to se pravi: simbolično se je izselil na Poljsko. A le simbolično, kajti v resnici se za Poljsko ni prav nič zanimal. Osebnost mu je utegnili goditi, da je bil potomec poljskega plemstva, kajti v Nemčiji plemstvo še danes več velja nego drugod. Kajti če bi Szarlittove besede bile resnične, potem Nietzsche svojega poljstva ne bi bil dokazal samo v opazki o svojem poljskem pokolenju, marveč tudi v svojih zapiskih in aforizmihi, ki bi jih bil posvetil svojemu poljskemu narodu in njegovi tragični usodi. Nič tega pa se ni zgodilo.

Smešnice

»Ali ste o božiču vlijali svinee?«
»Za božjo voljo!«
»I, zakaj pa?«
»Naš znanec je lani vlival svinee, pa še sedaj sedi zaradi pomanjkanja denarja.«

*

»Pomagaj, žena, ovratnikovega gumba ne morem najti!«
»Daj no malemu pritisniti trebušček — preje se je igral z njim.«

Orjaška ameriška letalska ladja matica »Lexington« in zrakovplov »Los Angeles«. Na ladji je prostora za stotine letal, ki jih morejo prepeljati čez ocean ali pa se na morju dvignejo nad sovražno brodogojstvo in zopet pristanejo na ladji.

Insolvence v juniju

Splošna drž. statistika pri predsedništvu ministrskega sveta objavlja statistiko konkurzov in poravnjav za mesec junij 1931. Po tej statistiki je znašalo število konkurzov 38, poravnjav pa 56, maja je bilo 45 konkurzov in 93 poravnjav. Na dravsko banovino je odpadlo v juniju 9 konkurzov in 3 poravnave. Ta statistika diferira s statistiko, ki jo objavljamo vsak mesec po podatkih Društva industrijskih in veletrgovcev v Ljubljani. Ljubljanska statistika izkazuje znatno manjše število insolventov kakor državna statistika, kar je mogoče pripisovati večji izčrpanosti državne statistike. Za dravsko banovino javljata obe statistiki enako število konkur-

zov, le državna navaja eno prisilno poravnavo več kakor ljubljanska statistika.

Skupno je bilo v prvi polovici leta po državni statistiki razglašanih v celi državi 239 konkurzov in 383 poravnjav. Od tega odpade na dravsko banovino 41 konkurzov ter 54 poravnjav.

Zadnja leta se je število konkurzov razvijalo v celi državi sledeče (podatki v oklepajih se nanašajo na poravnave od 1. maja dalje, torej za 8 mesecev):

	1929	1930	1931
1. polovica	610	405	239 (383)
2. polovica	553	203 (185)	

Stanje Narodne banke

z dne 8. julija 1931. (Vse v milij. Din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom 28. junija 1931): A k t i v a: podloga (zlatu in devize) 2092,8 (—198,8), devize, ki ne pridejo v podlogo 114,6 (—67,6), kovani denar v niklju 29,0, demonetizirano srebro 33,9, posojila menična 1300,2, lombardna 206,1, skupaj 1506,2 (+47,6), vrednostni papirji 27,4, prejšnji predjudij državi 1825,4, začasni predjudij državi 100 (+100), efekti fondov 94,8, nepremičnine, tovarne bankovcev in inventar 137,6 (+2,4), razna aktiva 30,4 (+1,3). P a s i v a: kapital 180, rezervni in drugi fond 101,9, bankovci v obliki 4798,9 (+235,1), obveznosti drž. terjatve 136,7, žiro 470,8, razni računi 95,8, skupno 703,3 (—307,6), obveznosti z rokom 153,7 (—58,0), razna pasiva 54,4 (+14,4). Obtok in tokovi plačilne obveznosti banke znašajo torej 5502,2 (po prejšnjem izkazu 5574,7) milij., kritje pa torej 88,03% (po prejšnjem izkazu je znašalo kritje 41,1%), samo kritje v zlatu pa znaša sedaj 28,02% (po prejšnjem izkazu 27,63%).

Iz tega izkaza je razvidno, da je bil v prvem tednu meseca julija znaten odtok deviz pri banki, dočim se je zlata podloga povečala od 1540,4 na 1542,1 milij., devizni sklad se je zmanjšal za približno 200 milij. Din, ravnotoku tudi devize, ki ne pridejo v poštev za podlogo. V kolikor nam je znano, je naša Narodna banka vrnila nekatere večje inozemske kredite, med njimi 1 milijon dolarjev za revolving kredit. Del deviznega sklada je menda šel tudi k Banki za mednarodne obratne, kjer mora vsaka notna banka imeti gotove vsofe. Dočim se je konec junija vsota odobrenih kreditov zmanjšala, so se sedaj krediti celo povečali za nad 47 milij. Din, istočasno pa je dala državi 100 milij. Din kredita. Zato se je obtok bankovcev povečal zaradi ultima, katerega posledice naravno niso mogle biti razvidne iz izkaza za 28. junija, so se dobroimetali na žiroračunih zmanjšala od 707,8 na 470,8, postavka raznih računov, kjer so imela državnih institucij pa od 198,2 na 95,6 milij. Din. Zmanjšanje deviznega sklada odzvarja tudi zmanjšanje obveznosti banke z rokom od 210,8 na 153,7 milij. Din.

Kmetijsko zborovanje v Slov. Bistrici

Slovenska Bistrica, 14. julija 1931. V našem listu napovedano kmetijsko zborovanje, ki ga je sklical Gospodarska zadruga v Slovenski Bistrici za nedeljo dne 12. t. m. na dvorišču hotela »Belgrad«, je nepričakovano dobro uspelo. Ze v zgornjih jutranjih urah je prišlo v mesto veliko kmetijskega ljudstva, ki se je zavedalo, da gre za smernice za bodoče vodstvo kmetijskega gospodarstva.

Točno ob 10 je otvoril zborovanje mestni župan g. dr. Schaubach in pozdravil vse navzoče. Prvi je imel otvoritveni govor ing. Ferlič, kmetijski referent iz Maribora. V glavnem je orisal, kako naj se izboljša dohodek kmetijskega gospodarstva z živinorejo, travništvom in sadjarstvom. Drugi je predaval referent za vinarstvo g. Kurel o vnovčevanju naših vin ter o izvozu v inozemstvo. Tretji je predaval tukajšnji domačin ing. Sturm o kletarstvu ter poudarjal, da je potrebno temeljito izboljšanje kletarstva, da se bo sloves naših vin sopes dvignil. Nato je govoril ravnatelj Sadržarske zadruge v Mariboru o vnovčevanju in izvozu sadja, nadalje g. Perdan o živinoreji in mlekarstvu. O pomenu zadrugištvu je referiral zadrugišni revizor Tirs iz Maribora. Zadnji govornik je bil g. Marko Kranjc iz Maribora, namesto zadržanskega ministra n. r. Vesenjaka. Orisal je položaj svetovnega kmetijstva, kakor je bil podan na velikem kmetijskem kongresu, ki se je letos vršil v Pragi. Zlasti je poudarjal pomen zadrugištvu, ki je doseglo na Bavarskem, v Švici in v Češkoslovaški tako lepe zglede. Pozdravil je delovanje gospodarske zadruge v Slovenski Bistrici, ki je prva na bvišem Stajerskem privedla tako veliko zborovanje.

Kot vodja tukajšnje Gospodarske zadruge je nato zaključil lepo uspelo zborovanje naš domačin g. Poljanec ter povabil zborovalce na ogled razstave gospodarskih strojev, ki so bili veli v pogonu, da so se zainteresirani lahko prepričali o njih delu. Precejšnje zanimanje je vzbudil nov stroj za sortiranje sadja, ki ga je konstruiral domačin Poljanec. Popoldne je bilo lepo uspelo zborovanje zaključeno.

Konkurz je razglašen o imovini Dolžan Marije, kavararice v Ljubljani VII, Celovška cesta 81; roki: 18. julij, 31. avgust in 5. september. Nadalje o imovini tvrdke »Crayon«, industrija krede, družbe z o. z. v Ljubljani; roki: 18. julij, 31. avgust in 5. september.

Kontana likvidacija: Diana, kopaliska zadruga na Bregu pri Celju, r. z. o. z. v likv.

Oddaja zakupa prevoza, izkladanja in nakladanja monopolnega blaga pri tobačni tovarni in skladišču soli v Ljubljani se bo vršila potomi direktnih ponudb, katere je vložiti do 18. julija t. l. pri tobačni tovarni v Ljubljani. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Oddaja zakupa kolodvorske restavracije na postaji Pragerske se bo vršila potomi licitacije dne 10. avgusta t. l. pri ravn. drž. železnice v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem ravn.)

Borza

Dne 14. julija 1931.

Denar

Tendencja na deviznem trgu je bila danes čvrsta. Iz Curiha so bili javljeni deloma slabši tečajji. Tako je tečaj Budimpešte radi zaprtja bank na Madjarskem padel, na naših borzah pa je bil čvrstejši. Kakor na drugih borzah je bil tudi pri nas Berlin črtan. Promet je bil v Ljubljani znaten.

Ljubljana, Amsterdam 2274,30—2281,14, Bruselj 788,61—790,97, Budimpešta 986,72—989,68, Curih 1096,05—1099,35, Dunaj 793,86—796,26, Ko-

penhagen —, London 274,34—275,16, Newyork 5686,39—5683,39, Pariz 221,73—222,39, Praga 167,25—167,75, Trst 295,38—296,28.

Zagreb, Amsterdam 2274,30—2281,14, Bruselj 787,61—789,97, Budimpešta 986,72—989,68, London 274,34—275,16, Milan 295,38—296,28, Newyork 5686,39—5683,39, Pariz 221,73—222,39, Praga 167,25—167,75, Curih 1096,05—1099,35.

Belgrad, Amsterdam 2274,30—2281,14, Bruselj 788,61—790,97, Budimpešta 986,72—989,68, Curih 1096,05—1099,35, Dunaj 793,86—796,26, London 274,34—275,16, Newyork 5686,39—5683,39, Pariz 221,73—222,39, Praga 167,25—167,75, Trst 295,38—296,28.

Curih, Belgrad 9,095, Pariz 20,22, London 25,03, Newyork 515,50, Bruselj 71,95, Milan 26,93, Madrid 49, Amsterdam 207,75, Dunaj 72,40, Stockholm 138, Oslo 137,90, Kopenhagen 137,90, Sofija 3,73, Praga 15,265, Varšava 57,70, Budimpešta 90,025, Atene 6,67, Carigrad 2,44, Bukarešta 3,0625.

VREDNOSTNI PAPIRI

Nemška kriza je vplivala na vse efektne borze ter se niso znižali samo tečajji nemških delnic, katerih notacije so nekatere borze celo ustavile. Na naših borzah je imela nemška kriza za posledico padec tečajja vojne škode, ki je potegnila s seboj tudi ostale državne papirje, katerih tečajji so danes znatno popustili. Predvsem je kot smo že omenili padla vojna škoda, ki je bila promptna zaključena po 378, na koncu borznega sestanka pa je tečaj na zagrebški borzi znašal 365—377, v Belgradu pa je bilo zaključeno promptno blago po 380 in 383. Promet je bil minimalen, tako je bila v Belgradu zaključena samo promptna vojna škoda, ravnotoku tudi v Zagrebu. Posledice tega padca državnih papirjev so se odrazile tudi na delniškem trgu v slabi tendenci. Tako je danes Unionbank nazadovala na 161 in celo na 158. Tu di industrijski papirji so bili slabši. Guttmann je padel na 107,50, osješka Sečera na 225. Padla je tudi Trboveljska.

Ljubljana, Celjska 150 den., Ljublj. kreditna 120 den., Prašedion 950 den., Kred. zavod 195 den., Vevče 120 den., Slavna 40 d., Ruše 145 d. **Zagreb,** Drž. pap.: 7% t. p. 84—85 (85), v. š. ar. 365—377 (378), 8. 370—375, 8% Bler. pos. 89,75—89,875, 7% Bler. pos. 78,50—79,50, 7% pos. Drž. hip. banke 77—79,50, 6% begl. obv. 59—62,50. Bančne delnice: Hrvatska 50—60, Katoliška 33—35, Poljo 53,50—55, Kreditna 121 den., Union 158—160 (161, 158), Jugo 67—68 (67), Lj. kred. 120 den., Narodna 6350, Obrtna 36 den., Prašedion 957,50—966, Srbeska 190—192, Zemaljska 120—121, Industrijske delnice: Nar. šum. 25 den., Guttmann 107,50—110 (107,50), Slavonija 200 den., Danica 65 den., Pivara Sar. 219 bl., Drava 235—236 (235), Sečera Osjek 220—230 (225), Brod. vag. 45 bl., Union 55 den., Vevče 120—122 (120), Isis 46 bl., Ragusea 300 den., Trboveljska 240—245.

Belgrad, Narodna banka 6000 bl., 7% invest. pos. 84—85 (85), vojna škoda 383—380 (300 kom), 6% begl. obv. 62 bl., 7% pos. Drž. hip. banke 80 b.

Notacije državnih papirjev v inozemstvu. London: 7% Bler. pos. 78,50—79,50, Newyork: 8% Bler. pos. 88—90.

Dunaj, Podon.—avaska-jadran. 93,45, Wiener Bankverein 14,70, Ecompletes. 150,10, Union 18,50, Aussier Chemische 119,15, Alpine 13,90, Trboveljska 29,95, Leykam 2.

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je sedaj jasen. Za pšenico se mora trgovina držati določenih cen, to da sedanje cene na trgu so višje kot maksimalne. Tako se trguje sremsko in baranjsko blago po 172,50 do 175. Koruza je zaradi suhega vremena izredno čvrsta in je pričakovati, da bo še nadalje čvrsta, dokler se vreme ne bo izboljšalo. Danes je v cenah narasla že na 105—107,50. Moka stane 285—320. Otrobi se v sedanjem letnem času slabo trgujejo, danes notirajo debeli 135—140, drobni pa 120—125.

Novi Sad, Pšenica sr. nova 78/90 kg 171—173, koruza bač. 99—100, sr. okol. Indija 102,50—105, okoliha šid 102,50—105, ječmen sr. 64 kg 102,50—105, otrobi bač. stari 117,50—122, moka bač. 00 280—300, št. 2 260—280, št. 3 240—260, št. 6 220—230, št. 7 180—190, št. 8 125—135, sr. slav. 00 265—270, št. 2 245—255, št. 5 230—240, št. 6 215—220, št. 7 178—180, št. 8 120—130. Tendencja za koruzo čvrsta, ostalo neizpremenjeno. Promet: 31 vagonov pšenice, 14 vagonov koruze, 12 vagonov moke.

Sombor, Pšenica bač., sr. slav. 79 kg 170—172,50, koruza bač. 99—101, ječmen bač., sr. 97,50—100, oves bač., sr. slav. 160—165, otrobi bač., pšen. stari v jutu vretah 115—120, moka bač. 00 260—280, št. 2 245—260, št. 5 235—250, št. 6 225—235, št. 7 175—185. Tendencja neizpremenjena. Promet skupno 94 vagonov.

Živina

Mariborski sejem. Prigananih je bilo 19 konj, 37 bikov, 367 volov, 418 krav in 23 telet, skupaj 864 komadov. Prodajali so se: debeli voli 5—5,75, poldebili 3,75—4,50, plemenski 3,50—4, bikli za klanje 3—3,5, klavne krave 3,25—3,5, plemenske 3—3,50, za klobasenje 1,75—2,50, molzne 2,25—3, mlada živina 3,50—5,50; prodanih je bilo 407 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 55 komadov, v Italijo pa 15 komadov.

Dunajski prašičji sejem. (Poročilo tvrdke Ed. Sebarsky & Co., Dunaj.) Prigananih je bilo 24.211 pršutarjev in 2783 špeharjev. Cene: angleško križani 1,35—1,50, kmečki 1,25—1,42, pršutarji 1,20—1,40. Tendencja: veleposredniških prašičev ni bilo. Špeharji so bili za 2 do 5, pršutarji pa za 5 do 10 grošev cenejši.

Semena

Laneno seme bo v kratkem pri nas doma pospravljeno in kaže pravi lep in obilen pridelek. Lanenega semena se daleč ne pridelamo toliko, da bi krili potrebo lastnih tovarn za olje. Moramo ga tedaj uvažati. Največ semena dobimo iz Argentine, kateremu pa je zadnji čas cena močno narasla in sicer je notiralo seme 15,6, okoli Lsg 165, dočim notira danes 194—196. Ta razlika znaša v našem denarju okoli 40 par pri kg. Če uvažimo tedaj danes laneno seme iz inozemstva, nas stane lastna cena z vsemi stroški franko jugoslovanska postaja od 3,10 do 3,25 Din za 1 kg.

Ptuj

Kmečka hranilnica in posojilnica. K dopisu v nedeljski številki pod tem naslovom smo prejeli sledeče pojasnilo: Kmečka hranilnica in posojilnica je ob 20-letnici svojega delovanja v Ptuj res sklenila zidati svoj dom v Ptuj, da se ne bo potikala po tujih hišah kakor dozdaj celih 20 let. Mestni župan gospod Brenčič ji je v ta namen nudil in odstopil polovico prostora nekdanje male vojašnice. Prostor je 23 m dolg in 18 m širok. Ko se je razglasil po mestu sklep, da se bo zidala hiša, so prosile razne organizacije, da se sprejme v hišni načrt tudi dvorana, ki bi bila najmanj 20 m dolga in 11 m široka. Načelstvo se je nato posvetovalo z raznimi stavbeniki, pa vsi so izjavili, da je stavbeni prostor premajhen za toliko dvorano; vrhu tega bi dvorana ne ustrezala poslovnim zahtevam, da mora imeti 3 izhode, na vsaki strani hodnik, posebna stranišča, garderobo i. t. d. Za toliko dvorano bi se moral kupiti nov prostor zraven hiše, da bi bila dvorana ločena od posojilniške hiše. Tolika dvorana bi sama z vso opremo stala dobrih 500.000 Din. Tolikih prihrankov pa posojilnica nima; morala bo še za svojo hišo najeti veliko posojilo — kaj še za dvorano! Zato se je sklenilo enoglasno, da se naj zida zdaj samo hiša, za dvorano pa se naj začne nabirati sklad in bo tudi posojilnica prispevala k skladu po svojih močeh. Dvorana se naj zida posebej, da bo odgovarjala vsem postavnim in higienskim predpisom in bo res pravi ljudski dom. — Opomba uredništva. S predstoječo izjavo je vsa nejasnost odstranjena; uredništvo se ne spušča v nadaljnja razmotrivanja, ker smatra, da je vprašanje dvorane v Ptuj s tem rešeno.

Z okrajnega načelstva. Okrajni načelnik gospod dr. P. Vaupotič je nastopil daljši bolezenski dopust. Ta čas vodi njegov referat tajnik gospod dr. Stanko Novak, ki je začasno dodeljen okr. načelstvu. Nadomestuje ga pa podnačelnik gospod dr. Zv. Bratina.

Nabori. Letošnji nabori so se vršili pod predstvom polkovnika gosp. A. Petrinčiča od 3. do 11. julija. Veselo pevajoči, okrašeni s cvetjem, so prišli fantje iz mesta in bližnje ptujске okolice pred naborno komisijo. Prijetno je bilo gledati lično okrašene vozeve, še bolj pa lepo obnašanje kmetijskih fantov, tako, da letos ni bilo običajnih pretepotov in prekomernega pijančevanja. Vendar so se enkrat spametovali!

Mesto se prazni. Te dni je odpotoval na letovanje ravn. drž. real. gimnazije gosp. dr. I. Komljanec v Dalmacijo. Gg. prof. Bajuk in Fortuna sta se odpeljala v Pariz. Tudi drugo občinstvo je odpotovalo v letovišča ali v svoje vinograde. Dijaki so se že davno razkropili. Ob večerih posebno je življenje v pasjih dneih ob Dravi in v mestnem kopalisku, ki je vedno polno kopalev.

Gospodinjstvo tečaj na Hajdini pri Ptuj. — Prejšnji teden je bil zaključek prvega gospodinjstkega tečaja tukajšnjih deklet z lepo razstavo ročnih del in kuharske umetnosti. Javno je pokazala ta prireditev, koliko premore dobra volja, ljubezen do lastnega doma in napredka. Zelo povoljno se je izrazil ban. ref. g. Grošl v svojem nagovoru na prisotna dekleta in občinstvo o uspehu in pomenu gospodinjstkih tečajev. V imenu g. bana se je zahvalil poštvalnihi gđ. voditeljici, učiteljici Slavi Pahor in vsem, ki so pripomogli, da se je otvoril gospodinjstki tečaj na tukajšnji narodni šoli. Tečajna je bila pol, a z zadovoljstvom je opažati, da je tudi kmetiskemu ljudstvu mnogo do napredka svojega stanu. Tudi kmetijski fantje ne zaostajajo, tudi oni so se zbrali v svojem kmetijskem krožku, ki bo ugledil pot za kmetijsko nadaljevalno šolo.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda 15. julija: Opoldanski spored odpade. — 18.30 Salonski kvintet. — 19.30 P. dr. R. Tominec: Portreti iz avtorne literature in umetnosti, Lord Byron. — 20.00 Samospevi gđ. Anite Mezetove. — 21.00 Salonski kvintet. — 22.00 Casovna napoved, dnevne vesti, sport, vreme.

Cetrtak, 16. julija: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Cas, plošče, borza — 18.30 Salonski kvintet — 19.30 Dr. Ulaga: Gimnastična ura — 20.00 Dr. Campa: Casmik in časnikarstvo — 20.30 Violinski koncert g. Rupla: — 21.30 Ameriške pesmi, poje g. Banovec, pri klavirju g. Sivic.

Drugi programi

Cetrtak, 16. julija.

Belgrad: 12.45 Radio orkester — 19.00 Ciganska glasba — 20.30 Ljubljana — 22.50 Večerni koncert orkestra. — **Zagreb:** 12.30 Plošče — 20.30 Ljubljana — 22.40 Lahka večerna glasba. — **Budapest:** 12.05 Pevski zbor — 18.30 Orkestralni koncert — 20.15 Plošče, nato ciganska glasba. — **Dunaj:** 11.30 Opoldanski koncert — 20.30 Večer pesmi — 21.05 Godalni kvarteti (Haydn) — 22.15 Večerni koncert. — **Milan:** 11.18 Pesta glasba — 19.15 Pesta glasba — 20.45 »Iris«, opera, Mascagni. — **Oslo:** 18.30 Nabožna glasba — 22.05 Koncert ruskih balalajk. — **Praga:** 19.05 Ruske romance — 21.00 Violincello. — **Langenberg:** 20.00 Pevski koncert (komorni zbor in orkester) — 21.20 »Strasemann«, igra. — **Rim:** 13.32 Radio kvintet — 21.00 Vokalni koncert. — **Berlin:** 19.30 Pesmi in dueti — 20.00 Prenos z dežele. — **Katovice:** 20.15 Koncert — 23.00 Lahka in plesna glasba. — **Toulouse:** 12.45 Dunajski končki — 13.00 Popevke — 13.15 Simfonični orkester — 20.15 Pester spored — 21.00 Orkestralni koncert — 23.00 Popevke. — **Stuttgart:** 11.45 Koncert — 20.40 Mandoline — 21.30 Vesela ura — 22.50 Plesna glasba.

Sport

SK CELJE : SK ŽELEZNIČAR 2:1.

V nedeljo 12. t. m. se je odigrala v Celju prijateljska nogometna tekma med SK železničarjem iz Maribora in SK Celjem, ki se je končala z zmago SK Celja v razmerju 2:1 (1:1). Sodil je g. Janežič. Mariborskim igralcem bi svetovali več discipline. Zadnjič, ko je izgubil SK Maribor proti Atletikom semifinale v Celju, so začeli surovo igrati, tako da je moral sodnik enega mariborskega igralca izključiti, včeraj pa, ko je železničar bil na tem, da izgubi, je prišlo zopet do incidenta. So pač protestirali proti голу in ko je nato sodnik izključil kapetana mariborskega moštva, ta ni hotel odstopiti, tako da je sodnik odložil vodstvo tekme. Nato je iz kulantnosti napram občinstvu vskočil g. Wagner in je vodil tekmo do konca. Celjani bi radi videli Mariborčane, iz katerih sredi-ne je izšel letošnji prvak dravske banovine, sportnike tudi v tem oziru, da znajo tudi poraze mirno in brez izjeme prenesti.

SK LASKO : SK ŠOSTANJ 3:2 (1:1).

Tekma, ki sta jo preteklo nedeljo odigrala imenovana kluba v Laskem, je na eni strani pokazala, da nogomet v provinci lepo napreduje ali vsaj ima voljo napredovati, na drugi strani pa je dala opaziti dvojce senčnih strani, ki najbolj ovirata podeželski nogomet pri razvoju: občutno pomanjkanje sportne discipline igralcev in neprimerna igrišča. To dvojce je tudi nedeljsko tekmo zadrževalo. Škoda, ker drugače je bila igra zelo živahna in tehnično na precejšnji višini. — Domačini, ki so svojega igrišča seveda vajeni, so znali temu primerno igrati razviti. Zmago so zaslužili. Moštvo kot celota je sicer redkokdaj prišlo do izraza, prav dobri pa so posamezniki, zlasti ob krili. Obramba je bila z vratarjem vred izrazito slaba in je neodločnosti nasprotnikovega napada se imela zahvaliti, da je ostalo brez večjih posledic. Gostje, SK Šostanj, se na premajhnem igrišču niso mogli znati in razviti svoje običajne igre. Kljub temu pa so bili enakovredni nasprotnik Laščanom. Hrbenica moštva je bila zopet obramba, ki je uspešno razdirala prodore nasprotnika. Napad to pot ni zaigral najbolje; preveč se je ukvarjal z brezplodnimi kombinacijami, tudi surove igre se je čisto poslužil.

Kolonijska kozorogov

Pri Sv. Ani pod Ljubljem redi gospod Friderik baron Born kozoroge, ki so bili nekoč stalna divjačina naših Alp in Karavank. Med ljudstvom je živel prava vera, da imajo kosti kozoroga zdravilno moč, zato jim je vse križem streglo po življenju, čeprav je bilo to z najstrožjimi kazni prepovedano. Kozorog je izginil iz naših krajev, pa tudi s Koroškega, Solnogradskega in Tirolskega. Ohranil se je samo še v severni Italiji v visokogorju Gran Paradiso (ca 4.000 m nad morjem), kjer živi še sedaj okrog 3000 glav. To lovišče je last italijanske države, ki ga je proglasila za varstveni park. Naša kolonija pod Ljubljem je stara sedaj kakih 40 let. Ustanovil jo je ranjki Julij baron Born. Pred vojsko je kolonija stela že nad 50 glav, ob prevratu pa je bilo mladolane vse uničeno, ker se je ohranilo komaj par kosov, ki so se zatekli v nepristopne čeri Begunjskega. Kolonija se je polagoma zopet malo opomogla zlasti, ker sedanji lastnik Friderik baron Born ni štedil ne denarja, ne truda, da dobi za razpold potrebne jare in koze. Letos je dovolil ogled svojega vzgajališča kozorogov pri Sv. Ani pod Ljubljem proti vstopnini Din 10 v korist »Zelenemu križu«. Kdor se za stvar zanima, naj se obrne na tajništvo Slovenskega lovskega društva v Ljubljani, Komenskega ul. 19, telef. št. 3059, kjer se mu izstavi vstopnica. SLD.

Savremeniški za junij in julij 1931 prinaša Mir. Krleža prvo dejanje ljubavne drame Leda, pesmi V. Majerja, T. Ujeviča in D. Cesareviča, informativen članek S. Janjiča o Novem v ruski književnosti, novelo Lj. Sekuličeve Nemi problemi, Begovičev članek o Ivi Raicu, njegovi umetnosti in njegovi smrti, socialno literaren esej S. M. Štemiljič U doba procvatih sunce-kreta itd. Dober je literaren pregled, gledališna glasbena in likovna rubrika. Številka je opremljena z grafikami G. Grosza, K. Dixaa, Corinthaa, Kokoške i. dr. Savremeniški napravi v tej številki prav dober vtis po svoji izbranosti in aktualnosti.

Slavische Rundschau, julij. Številka. Uvodna prinaša zadnja številka A. Behmov članek o Dostojevskem kot genialnem braveru in poznavalcu literature, B. Nawrocynski piše o novih strujah v poljski pedagogiki, Jan Snobr pa o moravsko šleski literaturi. Kulturna kronika poroča o ruskem tiskarstvu in gledališču ter o novi ruski akademiji za umetnostno znanost, objavlja pisna s kronikami iz Varšave in Prage, v rubriki Ingoslavije pa zvemo, da je belgrajski centralni presbиро sklenil filmati Jugoslavijo tako, da bo ponazoril njeno turistično, kulturno, narodnosopodarsko, socialno, zgodovinsko in zemljepisno stanje. V to svrhu se je v Belgradu ustanovila družba Jugoslovanski kulturni film Pod slovensko rubriko čitamo o izdajih L. Cankarjeve Zgodovine likovne umetnosti, Kidričeve Zgodovine slovstva, Pirjevečevih Levstikovih spisih in Melikovem Kozolcu na Slovenskem.

Vsem, ki so jo poznali, sporočamo, da je po dolgem, hudem trpljenju nastopilo Odršenje. Prestalo je biti Srce in Duša je splavala k Bogu, ki je Vanj verovala naša ženica, edinka, nečakinja, svakinja

gospa Vera Plečko roj. Jakopec

Taka je bila volja nedoumljive Usode. Zemske ostanke nepozabne pokojnice

zagrebemo dne 15. julija t. l.

Bodi ji večni spomin!

Šenkovec—
Tržič,

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1.50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo.

Službodobne

Iščeta se za 1. avgust, za malo rodbino na Sušaku dve dekleti kot kuharica in sobarica ki bi opravljali vsa hišna dela. Začetna plača 400 in 350 Din. Upošteva se samo dekleta z dobrimi spricjavami. Naslov se dobi v upravi »Slovenca« pod št. 7933.

Vajenca

za mehanično delavnico sprejem. Najraje iz okolice. Naslov v upravi pod »Vajenec«.

Tovarna moških in ženskih kap išče za takojšnji nastop dobro uvedenega zastopnika za Slovenijo.

Samo dobro uvedene moči pridejo v poštev. — Ponudbe Društvu industrijev in veletrgovcev, — Ljubljana, Gregorčičeva št. 27.

Pridno dekle

pošteno, za vsa kuhinjska dela sprejme takoj Hotel Strukej.

Trgovski vajenec

krepak in zdrav, s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, se takoj sprejme v trgovino z mesanim blagom. Hrana in stanovanje v hiši. — Jos. Bruss, Dolenji Logatec.

Učenko

najraje iz bližnje okolice Ljubljane, proti dobri telesiški plači sprejme Parzer, Trnovski pristan 14.

Kuharica

čista, varčna, išče mesta v župnišču. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8003.

Službe iščejo

Trgovska pomočnica želi premeniti mesto. Najraje na Gorenjsko. Nastop s 1. oktobrom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7991.

Namovanja

Stanovanje s tremi sobami se odda za avgust. Riharjeva ulica št. 6.

Stanovanje

v novi hiši na Dolenji Pirošici pri Cerzejah, se odda skoraj brezplačno. Martin Pleterški, Cerklje ob Krki.

Stanovanje

prijetno in poceni, s hrano, čez počitnice, se nudi za gđe, učiteljico. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 7996.

Soba

opremljena ali prazna se odda za avgust. Vhod iz stopnišča. Kralja Petra trg št. 3.

Kupimo

Srečke, delnice, obligacije kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6. II. nadst.

Hišo

v Ljubljani kupim. Ponudbe na upravo »Slov.«, Hiša v Ljubljani št. 7828.

Kočijo

luksuzno, dvovprežno, črno pleskano, z gumi kolesi, le v najboljšem stanju, kupim. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelček »Slovenca« pod šifro »Elegantna kočija« št. 7999.

Vinsko sesalko

kompletno, dobro ohranjeno, kupimo. Ponudbe pod Ljubljana, predal 35.

Prodamo

Starine! Krasne starine v obliki pohištva ter porcelan, se prodajajo. Vransko pri Celju, Soršak.

Mornarske majice

od 9 Din naprej Vam nudi »LUNA«, Maribor, Aleksandrova cesta 19. Poštna naročila točna.

Enonadstropno hišo

v kateri je gostilna in trgovina, na prometnem kraju, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7887.

Otroški voziček

pleten, dobro ohranjen — naprodaj, Mala čolnarska ulica 10.

Trgovina,

gostilna, trafika, 2 hiši, 7 orolov zemlje na deželi za 220.000 Din. — hiša s pekarno, njiva, inventar, 3 sobe, za 85.000 Din. — hiša s trgovino za 45.000 Din naprodaj. Karl Breznik, Celje.

Preša

ki lahko enkrat stisne do 150 litrov, nov mesarski voz s finimi Koling osmi, 1 razložljivo omaro in več malenkosti, naprodaj. Maribor, Stritarjeva ulica 8.

Posedstva

Hiša

z gostilno, na prometnem kraju, naprodaj. Poizve se: Novi Vodmat, Ciglerjeva ulica 2.

Vnajem

Trgovski lokal

ali že vpeljano špecerijsko trgovino vzamem v najem. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Trgovski lokal« št. 7827.

Trgovino

z mesanim blagom, delikateso in vinotoč takoj oddam v Ljubljani. Na željo s koncesijo in stanovanjem 2 sob in kuhinje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Najemnina nizka« št. 7998.

Lokal

150 m², svetel, suh, v centru, se ugodno odda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7993.

Mlekarna

slastičarna in delikatesa, se takoj odda. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8004.

Pouk

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesijonirana. Prospej. št. 16 zastopi. Pišite ponj!

Čitajte in širite »Slovenca«!

Glasba

Kupimo glasbila

(Blechinstrumente), 20 kosov, za sestavo godbe. Instrumenti so lahko rabljeni, a dobro ohranjeni. Ponudbe naj se pošljejo na župni urad Trpanj — Dalmacija.

Učitelj glasbe

spособen, ki bi bil voljan prebiti počitnice — dva, tri mesece — v morskem kopališču v Trpanju — se išče za poučevanje novih godbenikov proti brezplačni hrani in stanovanju. Ponudbe naj se pošljejo na župni urad Trpanj, Dalmacija.

Razno

Krušno

moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana, Stari trg št. 32.

The GENERAL TIRE

The GENERAL TIRE

Najjačja ameriška guma

„Kralj kilometraže“

General

Zastopstvo za Dravsko banovino:

S. I. Rožman

Št. Vid nad Ljubljano

Telefon Št. Vid št. 2

KLIŠARNA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE V LJUBLJANI

IZVRŠUJE ENOBARVNE IN VEČBARVNE FOTOTIPIJE • ENOBARVNE IN VEČBARVNE AUTOTIPIJE • KOMBINIRANE KLIŠEJE ZA NAVADEN IN NAJFIN. PAPIR KLIŠEJE PO SLIKAH, PERORISIH IN RISBAH, ROKOPISIH, FOTOGRAFIJAH ZA RAZGLEDNICE, REKLAMNE SLIKE

Malinovec

pristen, naraven, na malo in veliko prodaja lekarna Dr. G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska c. 6

Priporoča se domači naravni

malinovec

tvrdke

»MALINA« d. z o. z. Ljubljana VII Medvedova c. 4.

Vino

rdeče in belo, prvovrstnih zlahtnih trt, čistega, finega okusa, nudi vinarstvo po prav ugodni ceni. V zamenjavo kupi drva ali žaganice 3/4 in 1. Naslov v upravi pod št. 7970.

Malinovec

nudi najceneje Brezalko-holna produkcija, Ljubljana, Kolodvorska 3.

Pleskanje

sobo- in črkoslikanje, lakiranje, točno in poceni izvršuje A. Renner, Krčevina pri Mariboru, Praprotnikova 200.

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Krušno moko in rženo moka

vedno svežo, kupite zelo ugodno pri A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Izmed sodobnih književnih izdaj so

dr. Ivan Pregljevski izbrani spisi

priznana tako po vsebini kakor po opremljenosti na prvem mestu.

Vsak zvezek stane broširan Din 45 — elegantno vezan Din 60—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Okrajne inšpektorije

sprejemno proti mesečnemu navšalu Din 2400 in nadpro- viziji. Nadalje podnema in zaposljuje v vsakem kraju po eno spretno žensko zaradi daljnega poučevanja v strojem pletenja kot hišni obrt. Ako se pošlje znamke za odgovor, pošljemo obsežna navodila. Zadruga jugoslov. pletalca, Osijek.

Stoj in čitaj!

Iz ustrežljivosti — torej popolnoma zastoj — Vam dam, v kolikor Vas zanima, podrobne informacije glede naslednjih stvari: Kje morete dobiti stalno domačo službo za pisarniška dela, kje se morete zastonj naučiti dobrih strojno domačih obrti, ali če se želite baviti s prodajo nekake zelo dobro ideje, ali želite predložiti primeren mesečnemu navšalu, ozir. ako event. želite prevzeti v okrajni zastopstvo neke velike ugledne tvrdke. Pišite mi in priložite znamko za odgovor, Oskar Lustig, ravnatelj, Osijek, Krečimna ul.

Čas vkuhanja se je pričel!

Dobra gospodinja uporablja najpopolnejše WECK-ove priprave za vkuhanje. — Pri nakupu pazite na znamko WECK.

Tovarniška zaloga za Jugoslavijo:

FRUCTUS - LJUBLJANA, Krekov trg št. 10 Krajni prodajalci: Celje: J. Jagodič, Maribor: Carl Lotz in Pinter & Lenard, Ptuj: F. Vogel, Brezice: V. Petan, Kranj: Merkur, Kočevje: F. Huber, S. v. v. A. Katan, telic in P. Šotina, Slovenjgradec: L. Rojnik in K. Rojnik.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon) lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

»Zlato zlato«: 20 zvezek: Savinšek: 28 Din. »Zlato zlato«: 30 zvezek: Savinšek: 30 Din. »Zlato zlato«: 40 zvezek: Savinšek: 40 Din. »Zlato zlato«: 50 zvezek: Savinšek: 50 Din. »Zlato zlato«: 60 zvezek: Savinšek: 60 Din. »Zlato zlato«: 70 zvezek: Savinšek: 70 Din. »Zlato zlato«: 80 zvezek: Savinšek: 80 Din. »Zlato zlato«: 90 zvezek: Savinšek: 90 Din. »Zlato zlato«: 100 zvezek: Savinšek: 100 Din. »Zlato zlato«: 110 zvezek: Savinšek: 110 Din. »Zlato zlato«: 120 zvezek: Savinšek: 120 Din. »Zlato zlato«: 130 zvezek: Savinšek: 130 Din. »Zlato zlato«: 140 zvezek: Savinšek: 140 Din. »Zlato zlato«: 150 zvezek: Savinšek: 150 Din. »Zlato zlato«: 160 zvezek: Savinšek: 160 Din. »Zlato zlato«: 170 zvezek: Savinšek: 170 Din. »Zlato zlato«: 180 zvezek: Savinšek: 180 Din. »Zlato zlato«: 190 zvezek: Savinšek: 190 Din. »Zlato zlato«: 200 zvezek: Savinšek: 200 Din. »Zlato zlato«: 210 zvezek: Savinšek: 210 Din. »Zlato zlato«: 220 zvezek: Savinšek: 220 Din. »Zlato zlato«: 230 zvezek: Savinšek: 230 Din. »Zlato zlato«: 240 zvezek: Savinšek: 240 Din. »Zlato zlato«: 250 zvezek: Savinšek: 250 Din. »Zlato zlato«: 260 zvezek: Savinšek: 260 Din. »Zlato zlato«: 270 zvezek: Savinšek: 270 Din. »Zlato zlato«: 280 zvezek: Savinšek: 280 Din. »Zlato zlato«: 290 zvezek: Savinšek: 290 Din. »Zlato zlato«: 300 zvezek: Savinšek: 300 Din. »Zlato zlato«: 310 zvezek: Savinšek: 310 Din. »Zlato zlato«: 320 zvezek: Savinšek: 320 Din. »Zlato zlato«: 330 zvezek: Savinšek: 330 Din. »Zlato zlato«: 340 zvezek: Savinšek: 340 Din. »Zlato zlato«: 350 zvezek: Savinšek: 350 Din. »Zlato zlato«: 360 zvezek: Savinšek: 360 Din. »Zlato zlato«: 370 zvezek: Savinšek: 370 Din. »Zlato zlato«: 380 zvezek: Savinšek: 380 Din. »Zlato zlato«: 390 zvezek: Savinšek: 390 Din. »Zlato zlato«: 400 zvezek: Savinšek: 400 Din. »Zlato zlato«: 410 zvezek: Savinšek: 410 Din. »Zlato zlato«: 420 zvezek: Savinšek: 420 Din. »Zlato zlato«: 430 zvezek: Savinšek: 430 Din. »Zlato zlato«: 440 zvezek: Savinšek: 440 Din. »Zlato zlato«: 450 zvezek: Savinšek: 450 Din. »Zlato zlato«: 460 zvezek: Savinšek: 460 Din. »Zlato zlato«: 470 zvezek: Savinšek: 470 Din. »Zlato zlato«: 480 zvezek: Savinšek: 480 Din. »Zlato zlato«: 490 zvezek: Savinšek: 490 Din. »Zlato zlato«: 500 zvezek: Savinšek: 500 Din. »Zlato zlato«: 510 zvezek: Savinšek: 510 Din. »Zlato zlato«: 520 zvezek: Savinšek: 520 Din. »Zlato zlato«: 530 zvezek: Savinšek: 530 Din. »Zlato zlato«: 540 zvezek: Savinšek: 540 Din. »Zlato zlato«: 550 zvezek: Savinšek: 550 Din. »Zlato zlato«: 560 zvezek: Savinšek: 560 Din. »Zlato zlato«: 570 zvezek: Savinšek: 570 Din. »Zlato zlato«: 580 zvezek: Savinšek: 580 Din. »Zlato zlato«: 590 zvezek: Savinšek: 590 Din. »Zlato zlato«: 600 zvezek: Savinšek: 600 Din. »Zlato zlato«: 610 zvezek: Savinšek: 610 Din. »Zlato zlato«: 620 zvezek: Savinšek: 620 Din. »Zlato zlato«: 630 zvezek: Savinšek: 630 Din. »Zlato zlato«: 640 zvezek: Savinšek: 640 Din. »Zlato zlato«: 650 zvezek: Savinšek: 650 Din. »Zlato zlato«: 660 zvezek: Savinšek: 660 Din. »Zlato zlato«: 670 zvezek: Savinšek: 670 Din. »Zlato zlato«: 680 zvezek: Savinšek: 680 Din. »Zlato zlato«: 690 zvezek: Savinšek: 690 Din. »Zlato zlato«: 700 zvezek: Savinšek: 700 Din. »Zlato zlato«: 710 zvezek: Savinšek: 710 Din. »Zlato zlato«: 720 zvezek: Savinšek: 720 Din. »Zlato zlato«: 730 zvezek: Savinšek: 730 Din. »Zlato zlato«: 740 zvezek: Savinšek: 740 Din. »Zlato zlato«: 750 zvezek: Savinšek: 750 Din. »Zlato zlato«: 760 zvezek: Savinšek: 760 Din. »Zlato zlato«: 770 zvezek: Savinšek: 770 Din. »Zlato zlato«: 780 zvezek: Savinšek: 780 Din. »Zlato zlato«: 790 zvezek: Savinšek: 790 Din. »Zlato zlato«: 800 zvezek: Savinšek: 800 Din. »Zlato zlato«: 810 zvezek: Savinšek: 810 Din. »Zlato zlato«: 820 zvezek: Savinšek: 820 Din. »Zlato zlato«: 830 zvezek: Savinšek: 830 Din. »Zlato zlato«: 840 zvezek: Savinšek: 840 Din. »Zlato zlato«: 850 zvezek: Savinšek: 850 Din. »Zlato zlato«: 860 zvezek: Savinšek: 860 Din. »Zlato zlato«: 870 zvezek: Savinšek: 870 Din. »Zlato zlato«: 880 zvezek: Savinšek: 880 Din. »Zlato zlato«: 890 zvezek: Savinšek: 890 Din. »Zlato zlato«: 900 zvezek: Savinšek: 900 Din. »Zlato zlato«: 910 zvezek: Savinšek: 910 Din. »Zlato zlato«: 920 zvezek: Savinšek: 920 Din. »Zlato zlato«: 930 zvezek: Savinšek: 930 Din. »Zlato zlato«: 940 zvezek: Savinšek: 940 Din. »Zlato zlato«: 950 zvezek: Savinšek: 950 Din. »Zlato zlato«: 960 zvezek: Savinšek: 960 Din. »Zlato zlato«: 970 zvezek: Savinšek: 970 Din. »Zlato zlato«: 980 zvezek: Savinšek: 980 Din. »Zlato zlato«: 990 zvezek: Savinšek: 990 Din. »Zlato zlato«: 1000 zvezek: Savinšek: 1000 Din.

Otfred v. Hanstein:

89

Strahotno potovanje na luno

Skakati so morali vedno bolj previdno, vendar pa tudi navkreber hoja ni bila težavna.

V poldrugi uri so pripelzali na vrh, ki se je pa izkazal kot dolg greben.

Zagledali so nekaj tako silnega, da jim je sapo zaprlo.

Pred njimi je bilo orjaško žrelo, ki mu pravijo Platon. Njegov rob so tvorile množične ledene stopnice, ki so imele po več tisoč metrov visoke odsekane stene, in perhajale v ogromno planoto. Bila je podobna zmrzlemu morju, iznad njega pa so štrleli oločki in čisto majcena žrela, da so se zdela, kakor ladje na tem morju.

To je bilo najogromnejše, najbolj nečloveško drsališče, kakršnega si ne bi mogla izmisliti niti najdrznejša domišljija. Žrelo Platonovo se z zemlje vidi kot navaden ognjenik in vendar je skoraj sto kilometrov dolga planota, tako da se obrobno pogorje zdi nizko, pa vendar ga že svetlobni odsevi v zemeljskem daljnogledu pokažejo vse drugačnega. Na tej planoti so dobro razložili, da ima mesec obliko krogle. Proti severu so kipele kvišku še višje gore, Poševni solnčni žarki so metali velikanske sence, ker se je na mesecu večerilo in ker se je mesečev rob nahajal bliže, to se pravi meja tiste mesečeve polute, ki jo je z zemlje mogoče videti. Nekatere ploskve so bile, kakor da jih je zapadel svež sneg, druge pa sive ali čisto temne. Kjer je tla pokrival srez, sta se svetli sneg in siva

senca zlivala v mračne barve, ki so prehajale v popolno črno.

Velike groblje so na zamrznjenem pobočju risale nočna osenčja in čarale postave velikanov in orjaških pošasti.

Pobočja sama so bila videti kakor mogočna polja lave, ki je sredi izbruha naenkrat zmrznila v led. Grozljivo neprijeten pogled: mrtvi svet, popolna tišina, nič se ne gane, preko vsega pa se počasno pomikajo sence ogromnih, pošastnih prikazni!

Egon se je spotoma večkrat sklonil in iskal na ledeni površini rahlega snega, pa ga ni dobil. Zamahnil je z roko in stopali so dalje. Šli so po vrhu grebena proti severu. Roglji so bili vedno bolj divji in razdrapani, vedno pogostejše so jih ustavljale široke in globoke grape, katerim se niso mogli ogniti. Še dobro, da si je bil Američan vrgel laso čez rame, ki ga je bil Apel tudi dejal v raketo, vse ovire naprej sluteč.

Potovanje je zato postajalo težje. Morali so se navezati in vselej vsi obenem skočiti. Na zemlji bi bilo tako potovanje sploh nemogoče.

Potekla je ura za uro, prihajali so vedno bolj proti severu, gore so bile še bolj divje in še višje, sence vedno mogočnejše, včasih so morali že počivati, vedno znova pa je moral Egon ugotavljati, da ni rahlega snega ne po vrhovih ne po globelih.

Hodili so že osem ur, osem ur neprestano plezali, skakali, stopali. Imeli so za seboj pohod, ki ga na zemlji ne bi dosegel nihče. Zopet so prišli vrh grebena. Usedli so se. Na severu, kjer je povsod vladal vseмирski mraz, je bilo pač čisto vseeno, naj so ostali visoko ali nizko, na severu ali ob ravniku. Ker

so imeli na sebi umetno kožo in vdihavali kisik, so bili samostojna svetovna telesa, ki niso čutila, da bi bila toplina drugačna ob solnčnem svitu ko v temni noči.

Na tem vrhu, ki je bil daleč severno od Filolausa in ga Egonova karta ni imela več zarisane, je pa ne le Egon globoko pretreslo, ampak sta se tudi njegova mlada tovariša zavedala, kako nenavaden trenutek preživljajo. Proti južni strani, odkoder so prišli, je ležal še globok mrak, ki se je pa vedno bolj umikal, dokler niso daleč tam doli v žarki, krasni solnčni luči zagoreli vrhovi, katere so pred urami prehodili. Na nasprotni strani pa je bilo popolnoma črno, tako popolnoma temno, kakor da bi jim stena zapirala pogled. Celo zvezde, ki so tudi na tej strani trdo in mrzlo zrlje iz vsemirja, niso mogle vreči v to temo ne iskricke luči; bila je pač poluta, ki je od zemlje vedno proč obrnjena, zdaj pa še od solca.

Tu so torej bili trije možje; držali so se za roke, popolnoma so pozabili na svojo utrujenost, duše pa so jim trepetale ob veliki misli, da so prva čuteča bitja, prvi ljudje, katerim je bilo dano, gledati v noč mesečeve polute, zemljanom vekomaj nevidne.

Zopet so sedeli na ledeni kladi, vedeli so, da se njihovo potovanje tukaj konča, ker čemu naj bi lezli dol v temo, niso pa pomislili, na namena svojega potovanja niso dosegli, da jih čaka deset ur strašnega vračanja, pa vendar se niso mogli odtrgati.

Nenadoma pa se je jelo vidno svetliti. Pogledali so kvišku in uzrli na nebu zvezdico, ki je bila mnogo svetlejša od ostalih. Njena svetloba je vedno bolj naraščala in bližala se je z blazno naglico.

»Meteor, zvezda se je utrnila!«